

DPH ve vztahu k EU a třetím zemím

Zuzana Kolářová

Bakalářská práce
2019

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav financí a účetnictví
akademický rok: 2018/2019

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Zuzana Kolářová
Osobní číslo: M16798
Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: Účetnictví a daně
Forma studia: prezenční

Téma práce: DPH ve vztahu k EU a třetím zemím

Zásady pro vypracování:

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Proveďte průzkum literárních pramenů v problematice DPH ve vztahu k EU a třetím zemím.

II. Praktická část

- Analyzujte a zdůvodněte změny, které nastaly v oblasti DPH.
- Na základě předchozí analýzy popište povinnosti podnikatele jako plátce DPH.
- Vypracujte návrh na zamezení chyb při obchodování s EU a třetími zeměmi.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: **cca 40 stran**
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

GALOČÍK, Svatopluk a František LOUŠA. DPH a účtování: přeprava, dovoz, vývoz, služby. 7. aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2017, 161 s. ISBN 978-80-247-5838-1.
GALOČÍK, Svatopluk a Oto PAIKERT. DPH 2018: výklad s příklady. 14. vyd. Praha: Grada, 2018, 432 s. ISBN 978-80-721-0799-5.
HALABRINOVÁ, Dagmar. Praktický průvodce fakturací, aneb, Jak správně vystavovat faktury a další doklady. Brno: Aprofitail, 2014, 229 s. ISBN 978-80-905622-0-2.
KUNEŠ, Zdeněk a Zdeněk VONDRÁK. Abeceda DPH 2018. 5. aktualiz. vyd. Olomouc: Anag, 2018, 384 s. ISBN 978-80-7554-134-5.
SCHENK, Alan, Victor THURONYI a Wei CUI. Value added tax: a comparative approach. 2nd ed. New York, NY: Cambridge University Press, 2015, 570 s. ISBN 978-1-107-61762-9.

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Eva Kolářová, Ph.D.**
Ústav financí a účetnictví
Datum zadání bakalářské práce: **7. ledna 2019**
Termín odevzdání bakalářské práce: **14. května 2019**

Ve Zlíně dne 7. ledna 2019

L.S.

doc. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
ředitelka ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně

Jméno a příjmení:

.....

podpis diplomanta

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá problematikou daně z přidané hodnoty ve vztahu k Evropské unii a třetím zemím. Teoretická část vychází z poznatků získaných literární rešerší. Jsou zde vysvětleny základní pojmy z oblasti daně z přidané hodnoty. Současně jsou charakterizovány možnosti obchodování s členskými státy a třetími zeměmi.

Praktická část je rozdělena do dvou částí. První část se zabývá vývojem daně z přidané hodnoty v České republice. Součástí je také přiblížení současných sazeb daně z přidané hodnoty v zemích Evropské unie. Ve druhé části jsou na příkladech popsány základní povinnosti podnikatele jako plátce DPH při obchodování s Evropskou unií a třetími zeměmi. V závěru jsou uvedeny návrhy na zamezení nejčastějších chyb.

Klíčová slova: daň z přidané hodnoty, Evropská unie, členské státy, třetí země, sazby DPH

ABSTRACT

The bachelor thesis deals with the value added tax in relation to the European Union and third countries. The theoretical part is based on the knowledge gained by literary research. There are explained the basic concepts of value added tax. At the same time, there are characterized the possibilities of trading with member states and third countries.

The practical part is divided into two parts. The first part deals with the development of value added tax in the Czech Republic. It also includes an approximation of current value added tax rates in the European Union countries. In the second part, the basic obligations of the entrepreneur as a VAT payer with the European Union and third countries are described on examples. In conclusion, there are suggestions to avoid the most common mistakes.

Keywords: value added tax, European Union, member states, third countries, VAT rates

Mé poděkování patří Mgr. Evě Kolářové, Ph.D. za odborné vedení práce a cenné rady, které mi v průběhu zpracování bakalářské práce věnovala. Dále bych chtěla poděkovat své rodině za trpělivost při psaní této práce a za podporu po celou dobu mého studia.

OBSAH

ÚVOD	9
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 DAŇ Z PŘIDANÉ HODNOTY	12
1.1 PŘEDMĚT DANĚ	12
1.1.1 Vynětí z předmětu daně	13
1.2 ÚZEMNÍ PŮSOBNOST.....	14
1.3 OBRAT.....	14
1.4 OSOBY POVINNÉ K DANI.....	15
1.4.1 Plátce	15
1.4.2 Identifikovaná osoba	15
1.5 DAŇOVÉ DOKLADY	16
1.5.1 Náležitosti daňových dokladů	17
1.5.2 Zjednodušený daňový doklad	18
1.5.3 Zvláštní daňové doklady	18
1.6 DAŇOVÉ IDENTIFIKAČNÍ ČÍSLO.....	19
1.7 ZÁKLAD DANĚ.....	19
1.8 SAZBY DANĚ	20
1.8.1 Výpočet	20
1.9 MĚNOVÝ KURZ.....	21
1.10 ZDAŇOVACÍ OBDOBÍ.....	21
2 DPH V RÁMCI EU A TŘETÍCH ZEMÍ	22
2.1 DODÁNÍ ZBOŽÍ DO JINÉHO ČLENSKÉHO STÁTU.....	22
2.1.1 Místo plnění	22
2.1.2 Osvobození od daně	22
2.1.3 Daňový doklad	23
2.2 ZASÍLÁNÍ ZBOŽÍ.....	23
2.2.1 Místo plnění	23
2.3 POSKYTNUTÍ SLUŽBY	24
2.3.1 Místo plnění	24
2.3.2 Poskytnutí služby do třetí země	25
2.4 POŘÍZENÍ ZBOŽÍ Z JINÉHO ČLENSKÉHO STÁTU	25
2.4.1 Místo plnění	26
2.4.2 Základ daně	26
2.4.3 Osvobození od daně	26
2.5 TŘÍSTRANNÝ OBCHOD	26
2.6 DOVOZ ZBOŽÍ	28
2.6.1 Místo plnění	28
2.6.2 Daňový doklad	28
2.6.3 Základ daně	28
2.6.4 Osvobození od daně	29

2.7	VÝVOZ ZBOŽÍ	29
2.7.1	Osvobození od daně	30
2.7.2	Daňový doklad	30
2.8	DAŇOVÉ PŘIZNÁNÍ	30
2.9	SOUHRNNÉ HLÁŠENÍ	31
2.10	KONTROLNÍ HLÁŠENÍ	32
II	PRAKTICKÁ ČÁST	34
3	ZMĚNY V OBLASTI DPH	35
3.1	VÝVOJ SAZEB DPH v ČR	35
3.2	PŘÍJMY Z DPH DO STÁTNÍHO ROZPOČTU	37
3.3	SAZBY DPH V ZEMÍCH EU	39
4	DPH V RÁMCI OBCHODOVÁNÍ S EU A TŘETÍMI ZEMĚMI	41
4.1	POVINNOSTI PODNIKATELE JAKO PLÁTCE DPH	41
4.2	DODÁNÍ ZBOŽÍ DO JINÉHO ČLENSKÉHO STÁTU	42
4.3	POSKYTNUTÍ SLUŽBY	44
4.4	POŘÍZENÍ ZBOŽÍ Z JINÉHO ČLENSKÉHO STÁTU	46
4.5	DOVOZ ZBOŽÍ	48
4.6	VÝVOZ ZBOŽÍ	50
5	NÁVRH NA ZAMEZENÍ CHYB	51
5.1	NÁVRH NA ZAMEZENÍ CHYB PŘI VYPLŇOVÁNÍ DAŇOVÉHO PŘIZNÁNÍ	51
5.2	DODRŽOVÁNÍ TERMÍNU PRO PODÁNÍ DAŇOVÉHO PŘIZNÁNÍ	53
	ZÁVĚR	54
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	55
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	58
	SEZNAM OBRÁZKŮ	59
	SEZNAM TABULEK	60
	SEZNAM PŘÍLOH	61

ÚVOD

Daň z přidané hodnoty patří mezi nepřímé daně a tvoří podstatnou část příjmů do státního rozpočtu. Neplatí se přímo jako samostatná částka, ale je obsažena v ceně zboží a služeb. „Zatěžuje“ tak nejen osobní spotřebu občanů, ale také daňové subjekty, které jsou registrovány jako plátcí DPH a jejich povinností je tuto daň odvádět. Daň z přidané hodnoty je povinná ve všech členských zemích Evropské unie.

V České republice byla daň z přidané hodnoty zavedena 1. ledna 1993 a za dobu své existence prošla mnoha změnami. V souvislosti se vstupem do Evropské unie, bylo nutné harmonizovat některé zákony tak, aby byly v souladu s platnou legislativou v dalších členských státech. Od 1. května 2004 je daň z přidané hodnoty upravena zákonem č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty.

Vzhledem k rozsáhlé problematice této daně bude bakalářská práce, kromě vysvětlení základních pojmů k dani z přidané hodnoty, věnována převážně vybraným oblastem zákona ve vztahu podnikatele jako plátce DPH při uskutečňování obchodů v rámci Evropské unie a třetích zemí.

Cílem bude zmapování oblasti daně z přidané hodnoty při obchodování s členskými státy Evropské unie a třetími zeměmi. V rámci praktické části budou povinnosti podnikatele jako plátce DPH vysvětleny na příkladech, jež budou vycházet z poznatků teoretické části práce. V závěrečné části budou vyjmenovány konkrétní problémy, se kterými je možné se v praxi setkat a budou navržena možná řešení, kterými lze komplikacím při obchodování předcházet.

Teoretická i praktická část práce je zpracována podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty podle úplného znění účinného k 1. lednu 2018. Bakalářská práce tedy nezahrnuje změny, které nastaly v březnu 2019 schválením tzv. daňového balíčku, jež představuje soubor novel daňových zákonů. Tento daňový balíček najdeme ve Sbírce zákonů pod č. 80/2019. Změny, které se týkají daně z přidané hodnoty jsou uvedeny v části třetí. Jedná se např. o změny v pojmosloví a definicích s cílem vyjasnit a zpřehlednit legislativní úpravu daně z přidané hodnoty.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Cílem bakalářské práce je, na základě analýzy změn v oblasti DPH a popsáním povinností podnikatele jako plátce DPH při obchodování se zeměmi Evropské unie a třetími zeměmi, zpracovat návrhy na zamezení vzniku chyb.

Teoretická část práce je zpracována metodou literární rešerše, jež bude sloužit jako podklad pro přiblížení dané problematiky. Jsou zde vymezeny základní definice a pojmy týkající se daně z přidané hodnoty. Dále jsou charakterizovány možnosti obchodování v rámci členských států a třetích zemí.

Praktická část práce bude vycházet z poznatků získaných při zpracování teoretické části práce. Nejprve bude věnována změnám daně z přidané hodnoty v České republice. Pomocí analýzy, jež je procesem myšlenkového rozčlenění celku k částem a umožňuje oddělit podstatné od nepodstatného, bude podrobněji analyzován vývoj sazeb DPH od roku 1993 po současnost a vývoj příjmů z DPH do státního rozpočtu za posledních pět let. Také budou přiblíženy současné výše sazeb DPH v zemích Evropské unie. Poté budou na příkladech aplikovány základní povinnosti podnikatele jako plátce DPH při obchodování s Evropskou unií a třetími zeměmi. Na základě těchto příkladů bude následně vyplněno daňové přiznání k DPH, souhrnné hlášení a kontrolní hlášení.

V závěru práce budou uvedeny problémy, které mohou nastat v oblasti daně z přidané hodnoty. Pomocí syntézy, která znamená postup od části k celku a spojuje poznatky získané analytickým přístupem, budou definovány návrhy, jak zamezit chybám při vyplňování daňového přiznání. Krátce bude zmíněna také problematika jeho včasného podání.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 DAŇ Z PŘIDANÉ HODNOTY

Daň z přidané hodnoty (DPH) představuje klasickou nepřímou daň, občané se tak se při pořizování zboží a služeb podílejí na rozhodujících fiskálních příjmech. Příjmy z daně z přidané hodnoty plynou do státního rozpočtu průběžně, jelikož plátcí jsou povinni měsíčně nebo čtvrtletně podávat daňové přiznání. (Ambrož, 2009, s. 15)

Základním principem daně z přidané hodnoty je vybírání daně na každém stupni zpracování, nikoliv z celého obratu, ale pouze z toho, co bylo k hodnotě přidáno na daném stupni. Zdaňuje se tedy jen přidaná hodnota. (Vančurová a Láchová, 2018, s. 296–297)

Schenk, Thuronyi a Cui (2015, s. 1) uvádějí, že daň z přidané hodnoty se v moderní historii rozšířila po celém světě rychleji než jakákoliv jiná nová daň.

Ve všech členských zemích Evropské unie je daň z přidané hodnoty jedinou všeobecnou nepřímou daní. (Široký, 2013, s. 136)

Podle Vančurové a Láchové (2018, s. 296) je to daň, jejíž harmonizace postoupila velmi daleko, především z hlediska předmětů daně a rozdělení mezi členské státy. Harmonizovány jsou také sazby daně.

1.1 Předmět daně

Podle ustanovení v § 2 ZDPH předmětem daně je:

- dodání zboží a poskytnutí služby za úplatu osobou povinnou k dani v rámci uskutečňování ekonomické činnosti s místem plnění v tuzemsku,
- pořízení
 1. zboží z jiného členského státu za úplatu uskutečněné v tuzemsku osobou povinnou k dani v rámci uskutečňování ekonomické činnosti nebo právníkou osobou nepovinnou k dani,
 2. nového dopravního prostředku z jiného členského státu za úplatu osobou nepovinnou k dani,
- dovoz zboží s místem plnění v tuzemsku. (Dušek, 2018, s. 12)

Předmětem daně je tedy plnění, které splňuje čtyři základní podmínky. Pokud je plnění uskutečněno:

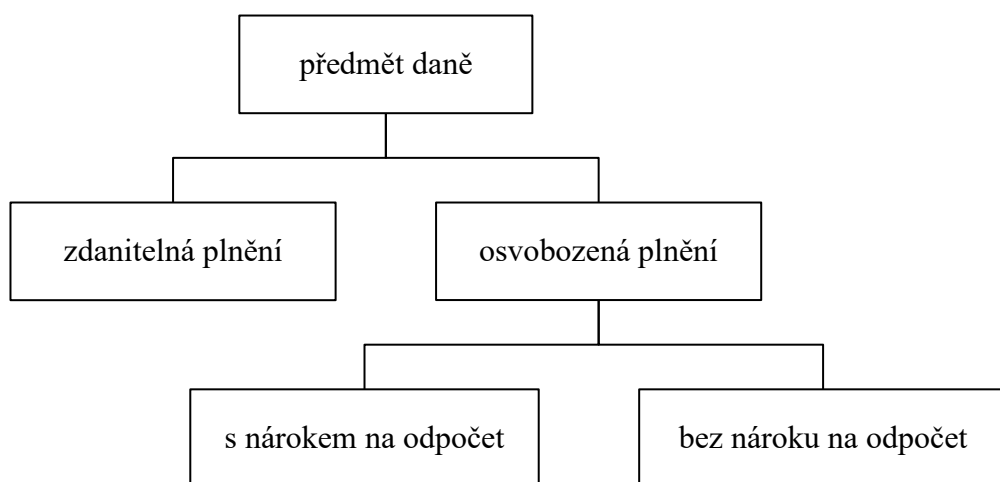
- za úplatu,
- osobou povinnou k dani,

- v rámci uskutečňování ekonomické činnosti,
- s místem plnění v tuzemsku.

V případě pořízení nového dopravního prostředku z jiného členského státu nemusí platit podmínka, že je osoba, která uskutečňuje zdanitelné plnění, osobou povinnou k dani.

Jak uvádí Dušek (2018, s. 12), za zdanitelné plnění se považuje plnění, které je předmětem daně a není osvobozené od daně.

Následující schéma znázorňuje plnění, která jsou předmětem daně.

Obr. 1 Druhy plnění z hlediska daně z přidané hodnoty (vlastní zpracování podle Vančurové a Láchové, 2018, s. 303)

U zdanitelného plnění vzniká plátcovi povinnost přiznat uhradit daň na výstupu. Osvobozená plnění se liší podle toho, zda při jejich uskutečnění plátce má či nemá nárok na odpočet. (Vančurová a Láchová, 2018, s. 303)

1.1.1 Vynětí z předmětu daně

ZDPH dále v § 2a vymezuje detailní výčet plnění, které nejsou předmětem daně. Z předmětu daně je tedy vyňato:

- pořízení zboží z jiného členského státu, pokud by dodání tohoto zboží bylo v tuzemsku osvobozeno od daně podle § 68 odst. 1 až 10, nebo pokud je v členském státě zahájení odeslání nebo přepravy tohoto zboží předmětem daně s použitím zvláštního režimu,

- pořízení zboží z jiného členského státu, pokud celková hodnota pořízeného zboží nepřesáhla v příslušném ani bezprostředně předcházejícím kalendářním roce částku 326 000 Kč, a kdy je pořízení uskutečněno osobou, která není plátcem, osobou povinnou k dani, která uskutečňuje pouze plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně nebo právnickou osobou nepovinnou k dani. (Galočík a Paikert, 2018, s. 10–11)

1.2 Územní působnost

Problematikou územní působnosti se zabývá § 3 ZDPH:

- tuzemskem se rozumí území České republiky,
- členským státem je území členského státu Evropské unie,
- třetí zemí je území mimo území Evropské unie. (Galočík a Paikert, 2018, s. 11)

V § 3 odst. 2 ZDPH jsou vyjmenována území, která se nepovažují za území členského státu EU. Tato území se tedy pro účely DPH považují za třetí země. (Galočík a Paikert, 2018, s. 11–12)

V § 3 odst. 3 ZDPH jsou vymezena území, která jsou považována za daňová území EU. Jedná se o území Monackého knížectví, které se považuje za území Francouzské republiky, území ostrova Man, které se považuje za území Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku a území Akrotiri a Dhekelie jako součást území Kypru. (Galočík a Paikert, 2018, s. 11–12)

1.3 Obrat

Jak uvádí Dušek (2018, s. 14), obrat je definován v § 4a ZDPH jako „*souhrn úplat bez daně, včetně dotace k ceně, které osobě povinné k dani náleží za uskutečněná plnění, kterými jsou dodání zboží a poskytnutí služby, s místem plnění v tuzemsku. Do obratu se nezahrnuje úplata z prodeje dlouhodobého majetku.*“

Kuneš (2017, s. 19) dodává, že do obratu se zahrnují uskutečněná zdanitelná plnění s místem plnění v tuzemsku a plnění osvobozená od daně s nárokem na odpočet daně, jedná se např. o dodání zboží do jiného členského státu nebo vývoz zboží. Do obratu se také zahrnují plnění osvobozená bez nároku na odpočet daně, kterými jsou např. finanční a pojišťovací činnosti, dodání a nájem nemovité věci, pokud nejsou doplňkovou činností uskutečňovanou příležitostně.

1.4 Osoby povinné k dani

Podle § 5 ZDPH je osobou povinnou k dani každá právnická nebo fyzická osoba, která samostatně uskutečňuje ekonomickou činnost. Jedná se tedy především o tuzemské osoby, ale také osoby z jiných členských států nebo osoby ze třetích zemí, které uskutečňují ekonomickou činnost. „*Osobu povinnou k dani je i právnická osoba, která nebyla založena nebo zřízena za účelem podnikání, pokud uskutečňuje ekonomické činnosti.*“ (Galočík a Paikert, 2018, s. 25–26)

V § 5 odst. 3 ZDPH je definována ekonomická činnost, kterou se mimo jiné rozumí soustavná činnost výrobců, obchodníků a osob, které poskytují služby. Dále se za ekonomickou činností považuje využití hmotného a nehmotného majetku za účelem získání příjmů, pokud je tento majetek využíván soustavně. (Kuneš a Vondrák, 2018, s. 14)

1.4.1 Plátce

Podle § 6 ZDPH je plátce osoba povinná k dani se sídlem v tuzemsku, jejíž obrat přesáhl 1 mil. Kč za nejvýše 12 bezprostředně předcházejících po sobě jdoucích kalendářních měsíců, s výjimkou osoby, která uskutečňuje pouze plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně. Plátcem se stává od prvního dne druhého měsíce následujícího po měsíci, ve kterém byl překročen stanovený obrat. (Galočík a Paikert, 2018, s. 31)

Kuneš a Vondrák (2018, s. 14) dodávají, že plátcem může být osoba povinná k dani i za podmínek stanovených dále v ZDPH v ustanoveních § 6 až 6f, jedná se např. o dobrovolného plátce.

1.4.2 Identifikovaná osoba

V některých případech se osoba povinná k dani nestává plátcem, ale pouze identifikovanou osobou (§ 6g až § 6l ZDPH). Identifikovaná osoba je osoba povinná k dani se sídlem nebo provozovnou v tuzemsku, která nepřekročila obrat pro povinnou registraci 1 mil. Kč, ale ZDPH stanoví určité podmínky, za kterých se stává identifikovanou osobou. V podstatě se jedná o plnění, která se týkají uskutečněných nebo přijatých plnění ze zemí EU. Identifikovaná osoba přiznává a platí daň za poskytovatele služeb z jiného členského státu nebo ze třetí země či dodavatele zboží se sídlem v jiném členském státě, ale nesmí uplatnit nárok na odpočet. Pro tuzemská plnění je stále v pozici neplátce. (Kuneš a Vondrák, 2018, s. 14)

1.5 Daňové doklady

Daňovým dokladem je podle § 26 ZDPH písemnost, která splňuje podmínky, jež jsou stanoveny v tomto zákoně. Daňový doklad může být jak v elektronické, tak listinné podobě. Pokud je však doklad vystaven a obdržen elektronicky, musí s tím souhlasit osoba, pro kterou se plnění uskutečňuje. Za vystavení ve stanovené lhůtě a za správnost údajů na daňovém dokladu odpovídá vždy osoba, která plnění uskutečňuje. (Galočík a Paikert, 2018, s. 114–115)

Plátce je povinen řídit se při vystavování daňových dokladů pravidly stanovenými v § 28 ZDPH a vystavit daňový doklad v případě:

- a) *„dodání zboží nebo poskytnutí služby osobě povinné k dani nebo právnické osobě nepovinné k dani, s výjimkou plnění osvobozených od daně bez nároku na odpočet daně,*
- b) *zasílání zboží do tuzemska s místem plnění v tuzemsku,*
- c) *dodání zboží do jiného členského státu, na které se vztahuje osvobození od daně s nárokem na odpočet daně,*
- d) *přijetí úplaty, pokud před uskutečněním plnění podle písmene a) nebo b) vznikla povinnost přiznat daň nebo přiznat uskutečnění plnění ke dni přijetí úplaty, nebo*
- e) *uskutečnění plnění podle § 13 odst. 4, s výjimkou § 13 odst. 4 písm. c) a d), nebo podle § 14 odst. 3, s výjimkou § 14 odst. 3 písm. c) a d).“* (Galočík a Paikert, 2018, s. 117)

Daňový doklad musí být vystaven do 15 dnů ode dne, kdy vznikla povinnost přiznat daň, nebo přiznat uskutečnění plnění. Plátce je povinen v případě poskytnutí plnění do jiného členského státu vystavit daňový doklad do 15 dnů od konce kalendářního měsíce, ve kterém daňová povinnost vznikla. (Kuneš a Vondrák, 2018, s. 85)

V § 35 ZDPH je v podmínkách pro uchování daňových dokladů vymezeno, že daňové doklady se uchovávají po dobu 10 let od konce zdaňovacího období, ve kterém se plnění uskutečnilo. (Galočík a Paikert, 2018, s. 140)

Ledvinková (2006, s. 19) uvádí, že daňový doklad lze převést z listinné podoby do elektronické a uchovávat pouze v této podobě, pokud je zajištěna věrohodnost původu, neporušenost obsahu dokladu a jeho čitelnost.

1.5.1 Náležitosti daňových dokladů

Plátce musí vystavovat daňové doklady s náležitostmi, které mu stanoví ZDPH. Jiné náležitosti obsahuje daňový doklad vystavený při poskytnutí tuzemských zdanitelných plnění, jiné při poskytování plnění do Evropské unie nebo při dovozu a vývozu zboží. (Kuneš a Vondrák, 2018, s. 85)

V § 29 odst. 1 ZDPH jsou vymezeny povinné náležitosti daňových dokladů, kterými jsou:

- a) *„označení osoby, která uskutečňuje plnění,*
- b) *daňové identifikační číslo osoby, která uskutečňuje plnění,*
- c) *označení osoby, pro kterou se plnění uskutečňuje,*
- d) *daňové identifikační číslo osoby, pro kterou se plnění uskutečňuje,*
- e) *evidenční číslo daňového dokladu,*
- f) *rozsah a předmět plnění,*
- g) *den vystavení daňového dokladu,*
- h) *den uskutečnění plnění nebo den přijetí úplaty, pokud před uskutečněním plnění vznikla povinnost ke dni přijetí úplaty přiznat daň nebo přiznat plnění, pokud se liší ode dne vystavení daňového dokladu,*
- i) *jednotkovou cenu bez daně a slevu, není-li obsažena v jednotkové ceně,*
- j) *základ daně,*
- k) *sazbu daně,*
- l) *výši daně; tato daň se uvádí v české měně.“* (Galočík a Paikert, 2018, s. 119–120)

Kuneš a Vondrák (2018, s. 87) dodávají, že podle § 29 odst. 4 ZDPH se označením rozumí obchodní firma nebo jméno, dodatek ke jménu a sídlo.

V § 29 odst. 2 ZDPH je stanoveno, že v určitých případech musí daňový doklad obsahovat rovněž tyto údaje:

- *„odkaz na příslušné ustanovení tohoto zákona, ustanovení předpisu Evropské unie nebo jiný údaj uvádějící, že plnění je od daně osvobozeno, je-li plnění osvobozeno od daně (např. při dodání zboží do jiného členského státu),*
- *„vystaveno zákazníkem“, je-li osoba, pro niž je plnění uskutečněno, zmocněna k vystavení daňového dokladu,*
- *„daň odvede zákazník“, je-li osobou povinnou přiznat daň osoba, pro kterou je plnění uskutečněno.“* (Kuneš a Vondrák, 2018, s. 87)

Ustanovení § 29 odst. 3 ZDPH doplňuje, že v určitých případech daňový doklad nemusí obsahovat tyto údaje:

- DIČ, pokud nebylo přiděleno osobě, pro kterou se plnění uskutečňuje,
- jednotkovou cenu bez daně a slevu, pokud není obsažena v jednotkové ceně a za podmínky, že vznikla povinnost přiznat daň nebo přiznat plnění ke dni přijetí úplaty,
- sazbu daně a výši daně, v případě, že se jedná o plnění osvobozené od daně, nebo je-li osobou povinnou přiznat daň osoba, pro kterou je plnění uskutečněno. (Galočík a Paikert, 2018, s. 120)

1.5.2 Zjednodušený daňový doklad

Zjednodušený daňový doklad lze vystavit, pokud celková částka za plnění není vyšší než 10 000 Kč. Daňový doklad však nelze vystavit jako zjednodušený v případě dodání zboží do jiného členského státu, kdy se jedná o osvobozené plnění s nárokem na odpočet daně. Stejně tak nelze doklad využít u zasilání zboží do tuzemska s místem plnění v tuzemsku, uskutečnění plnění, u něhož je povinná přiznat daň osoba, pro kterou se plnění uskutečňuje, nebo prodeje zboží, které je předmětem spotřební daně z tabákových výrobků, za jiné než pevné ceny pro konečného spotřebitele. (Kuneš a Vondrák, 2018, s. 94)

Podle § 30a ZDPH zjednodušený daňový doklad nemusí obsahovat:

- a) „označení osoby, pro kterou se plnění uskutečňuje,
- b) daňové identifikační číslo osoby, pro kterou se plnění uskutečňuje,
- c) jednotkovou cenu bez daně a slevu, není-li obsažena v jednotkové ceně,
- d) základ daně,
- e) výši daně.“ (Galočík a Paikert, 2018, s. 121–122)

Kuneš a Vondrák (2018, s. 94) dodávají, že pokud zjednodušený daňový doklad neobsahuje výši daně, musí obsahovat částku, kterou osoba, která plnění uskutečňuje, získala nebo má získat za uskutečňované plnění celkem.

1.5.3 Zvláštní daňové doklady

Plátce se v praxi dále může setkat s dalšími speciálními typy daňových dokladů, jako je splátkový kalendář, platební kalendář, souhrnný daňový doklad nebo doklad o použití. (Galočík a Paikert, 2018, s. 122–123)

1.6 Daňové identifikační číslo

Daňové identifikační číslo (DIČ) používají pouze plátcí DPH a musí být uváděno na všech dokladech. DIČ se skládá ze dvou částí. První je kód země a druhá část je u právnické osoby identifikační číslo a u fyzické osoby rodné číslo. V rámci Evropské unie se používá zkratka VAT ID. (Halabrinová, 2014, s. 52)

Ode dne vstupu České republiky do EU, tj. 1. května 2004, si čeští plátcí daně z přidané hodnoty mohou ověřit, zda je určité DIČ registrováno v daném členském státě EU v elektronickém systému VIES na serveru Evropské komise. (Finanční správa ČR, © 2017)

1.7 Základ daně

Základ daně upravuje § 36 ZDPH, který stanovuje, že „základem daně je vše, co jako úplatu obdržel nebo má obdržet plátcé za uskutečněné zdanitelné plnění, včetně částky na úhradu spotřební daně od osoby, pro kterou je zdanitelné plnění uskutečněno, nebo od třetí osoby, bez daně za toto zdanitelné plnění.“ (Galočík a Paikert, 2018, s. 141)

V případě, že plátcí nebo identifikované osobě k dani vznikne povinnost priznat daň z přijaté úplaty před uskutečněním zdanitelného plnění je základem daně částka přijaté platby snížená o daň. (Galočík a Paikert, 2018, s. 141)

V § 36 odst. 3 ZDPH je stanoveno, které položky se také zahrnují do základu daně. Jedná se o:

- a) „jiné daně, poplatky nebo jiná obdobná peněžitá plnění,
- b) dotace k ceně,
- c) vedlejší výdaje, které jsou účtovány osobě, pro kterou je uskutečňováno zdanitelné plnění, při jeho uskutečnění,
- d) při poskytnutí služby i materiál přímo související s poskytovanou službou,
- e) při poskytnutí stavebních a montážních prací provedených na dokončené stavbě nebo spojených s výstavbou stavby, konstrukce, materiál, stroje a zařízení, které se do stavby jako její součást montážními a stavebními pracemi zabudují nebo zamontují.“ (Dušek, 2018, s. 29)

Jak uvádí Dušek (2018, s. 29), za vedlejší výdaje se považují zejména náklady na balení, přepravu, pojištění a provize.

1.8 Sazby daně

U zdanitelného plnění nebo přijaté úplaty, podle ustanovení § 47 odst. 1 ZDPH, se v České republice v současnosti uplatňuje:

- základní sazba daně ve výši 21 %,
- první snížená sazba daně ve výši 15 %,
- druhá snížená sazba daně ve výši 10 %. (Dušek, 2018, s. 34)

První snížená sazba se uplatňuje na teplo, chlad a zboží uvedené v příloze č. 3 ZDPH. První snížené sazbě podléhají také služby uvedené v příloze č. 2. S účinností od 1. prosince 2016 se uplatňuje první snížená sazba daně také u stravovací služby a podávání nápojů s výjimkou alkoholických nápojů nebo tabákových výrobků. První snížená sazba se dále uplatňuje u dovozu uměleckých děl, sběratelských předmětů a starožitností uvedených v příloze č. 4. (Kuneš a Vondrák, 2018, s. 134–136)

V příloze č. 3a jsou uvedena plnění s druhou sníženou sazbou daně. Této sazbě podléhá např. kojenecká výživa, léky, knihy, noviny a časopisy. (Galočík a Paikert, 2018, s. 418–419)

1.8.1 Výpočet

Vančurová a Láchová (2018, s. 313–314) poskytují přehled pro výpočet daně, který se odvíjí od toho, zda je základem pro výpočet daně úhrada obsahující daň, či cena bez daně.

Při výpočtu z peněžní částky za zdanitelné plnění bez daně se daň vypočte:

$$DPH = Z \times \frac{s}{100}$$

kde: Z = základ daně (částka za zdanitelné plnění bez daně)

s = sazba daně z přidané hodnoty

Při výpočtu daně z ceny včetně daně se používá přepočítací koeficient, který se zaokrouhluje na čtyři desetinná místa. Stanoví se podle následujícího vzorce:

$$k_s = \frac{s}{100 + s}$$

kde: k_s = přepočítací koeficient pro příslušnou sazbu daně

s = sazba daně z přidané hodnoty

V případě základní sazby daně je koeficient 0,1736, u první snížené sazby daně je 0,1304 a u druhé snížené sazby daně je 0,0909.

Výpočet daně lze znázornit následujícím vzorcem:

$$D = Z_{+D} \times k_s$$

kde: Z_{+D} = základ daně (cena za zdanitelné plnění včetně daně)

Takto vypočtená daň se může zaokrouhlit statisticky na celé koruny, či se uvádí v haléřích. S pomocí této částky daně se dopočte cena bez daně, tj. základ daně pro zdanitelné plnění.

$$Z = Z_{+D} - D$$

1.9 Měnový kurz

V § 4 odst. 5 ZDPH je stanoveno, že plátce použije pro přepočtení cizí měny na českou měnu kurz platný ke dni vzniku povinnosti přiznat daň, nebo přiznat uskutečnění plnění, a to kurz devizového trhu vyhlášený Českou národní bankou nebo poslední směnný kurz zveřejněný Evropskou centrální bankou. (Kuneš a Vondrák, 2018, s. 24)

Podle tohoto ustanovení Galočík a Paikert (2018, s. 20) vysvětlují, že plátce použije pro přepočtení buď denní kurz nebo pevný kurz podle toho, který kurz daná účetní jednotka používá.

1.10 Zdaňovací období

Podle § 99 ZDPH platí, že základním zdaňovacím obdobím plátce i identifikované osoby je kalendářní měsíc. (Kuneš a Vondrák, 2018, s. 265)

Ustanovení § 99a ZDPH dále řeší, že plátce se může rozhodnout pro změnu zdaňovacího období na kalendářní čtvrtletí, pokud jeho obrat za bezprostředně předcházející kalendářní rok nepřesáhl 10 mil. Kč a není nespolehlivým plátcem. Změnu zdaňovacího období musí oznámit správci daně do konce ledna příslušného kalendářního roku. (Galočík a Paikert, 2018, s. 338)

2 DPH V RÁMCI EU A TŘETÍCH ZEMÍ

U obchodování v rámci členských států se jedná o dodání nebo pořízení zboží z jiného členského státu či poskytnutí služby uvnitř Evropské unie. Obchodování se třetími zeměmi se označuje jako dovoz a vývoz.

2.1 Dodání zboží do jiného členského státu

Dodáním zboží se rozumí převod práva nakládat se zbožím jako vlastník. Dodáním zboží do jiného členského státu podle § 13 odst. 2 ZDPH je dodání zboží, které je skutečně odesláno nebo přepraveno do jiného členského státu. (Galočík a Paikert, 2018, s. 80)

Pokud se na dodání zboží do jiného členského státu nevztahuje osvobození od daně s nárokem na odpočet, plátce je povinen přiznat daň na výstupu ke dni uskutečnění zdanitelného plnění nebo ke dni přijetí úplaty, a to k tomu dni, který nastane dříve. (Kuneš a Vondrák, 2018, s. 201)

2.1.1 Místo plnění

Místo plnění při dodání zboží vychází z § 7 ZDPH. Pro stanovení místa plnění je rozhodující, zda je zboží dodáváno s odesláním či přepravou. Odlišná pravidla dále platí pro dodání zboží s instalací nebo montáží. Pokud je dodání zboží uskutečněno bez odeslání nebo přepravy, je místem plnění místo, kde se zboží nachází v době, kdy se dodání uskutečňuje. Pokud je zboží odesláno nebo přepraveno, je místem plnění místo, kde se zboží nachází v době, kdy odeslání nebo přeprava zboží začíná. Při dodání zboží s instalací nebo montáží, je místem plnění místo, kde je zboží instalováno nebo smontováno. (Fitříková, 2007, s. 18–19)

2.1.2 Osvobození od daně

Podle § 64 ZDPH je osvobozeno od daně s nárokem na odpočet daně dodání zboží do jiného členského státu plátcem osobě registrované k dani v jiném členském státě, s výjimkou dodání zboží osobě, pro kterou pořízení zboží v jiném členském státě není předmětem daně. (Galočík a Paikert, 2018, s. 220)

Plátce, který dodává zboží do jiného členského státu, má možnost zkontrolovat pro uplatnění osvobození od daně platnost identifikačního čísla svého zákazníka vydaného v jiném členském státě. (Kuneš a Vondrák, 2018, s. 198)

Pokud se jedná o dodání zboží do jiného členského státu, na které se vztahuje osvobození od daně s nárokem na odpočet, plátce je povinen přiznat uskutečnění tohoto dodání k 15. dni v měsíci, který následuje po měsíci, ve kterém bylo zboží do jiného členského státu odesláno nebo přepraveno. Pokud však byl daňový doklad vystaven před tímto 15. dnem, plátce má povinnost přiznat uskutečnění tohoto dodání ke dni vystavení daňového dokladu. Skutečnost, že zboží bylo dodáno do jiného členského státu lze prokázat písemným prohlášením pořizovatele nebo zmocněné třetí osoby, že zboží bylo přepraveno do jiného členského státu, lze učinit i jinými důkazními prostředky. (Kuneš a Vondrák, 2018, s. 201–202)

2.1.3 Daňový doklad

Jak uvádějí Kuneš a Vondrák (2018, s. 205), plátce je při dodání zboží do jiného členského státu povinen vystavit daňový doklad se všemi základními náležitostmi, a navíc musí obsahovat odkaz na příslušné ustanovení ZDPH, ustanovení předpisu Evropské unie nebo jiný údaj uvádějící, že plnění je osvobozeno od daně.

2.2 Zasílání zboží

Specifickým případem dodání zboží je zasílání zboží, kterým se rozumí dodání zboží mezi členskými státy. Přepravu uskutečňuje buď osoba, která zboží dodává, nebo jí zmocněná třetí osoba. Nejčastěji se jedná o dodání zboží soukromé osobě. (Halabrinová, 2014, s. 140)

Datum uskutečnění zdanitelného plnění se řídí obecnými pravidly. Plátce je povinen přiznat daň ke dni uskutečnění zdanitelného plnění nebo ke dni přijetí úplaty, a to k tomu dni, který nastal dříve. (Kuneš a Vondrák, 2018, s. 207)

2.2.1 Místo plnění

Podle § 8 ZDPH je místem plnění při zasílání zboží místo, kde se zboží nachází po ukončení jeho odeslání nebo přepravy. (Benda a Tomíček, 2017, s. 218)

Pokud zasílané zboží není předmětem spotřební daně a celková hodnota zboží bez daně nepřekročila v příslušném ani bezprostředně předcházejícím kalendářním roce registrační limit, je místem plnění místo, kde se zboží nachází v době, kdy jeho odeslání nebo přeprava začíná. (Halabrinová, 2014, s. 141)

Plátce se však může rozhodnout, že místem plnění je místo, kde se zboží nachází po ukončení odeslání nebo přepravy. V takovém případě je povinen takto postupovat nejméně dva

následující po sobě jdoucí kalendářní roky ode dne oznámení. (Kuneš a Vondrák, 2018, s. 207)

2.3 Poskytnutí služby

Podle § 14 ZDPH se poskytnutím služby rozumí všechny činnosti, které nejsou dodáním zboží. Poskytnutím služby se rozumí také:

- a) „*pozbytí nehmotné věci,*
- b) *přenechání zboží k užití jinému,*
- c) *vznik a zánik věcného břemene,*
- d) *zavázání se k povinnosti zdržet se určitého jednání nebo strpět určité jednání nebo situaci.*“ (Dušek, 2018, s. 21)

Povinnost přiznat daň vzniká plátcí nebo identifikované osobě ke dni uskutečnění zdanitelného plnění. Pokud je před uskutečněním zdanitelného plnění poskytnuta úplata, vzniká povinnost přiznat daň z poskytnuté částky ke dni poskytnutí úplaty. To neplatí, není-li zdanitelné plnění ke dni poskytnutí úplaty známo dostatečně určitě. Pokud je poskytováno plnění s místem plnění mimo tuzemsko po dobu delší než 12 měsíců a během tohoto období nedojde k poskytnutí úplaty, považuje se plnění za uskutečněné posledním dnem každého kalendářního roku. Obdobný postup se uplatňuje při dodání zboží s instalací nebo montáží a při dodání zboží soustavami nebo sítěmi. (Benda a Tomíček, 2017, s. 237–238)

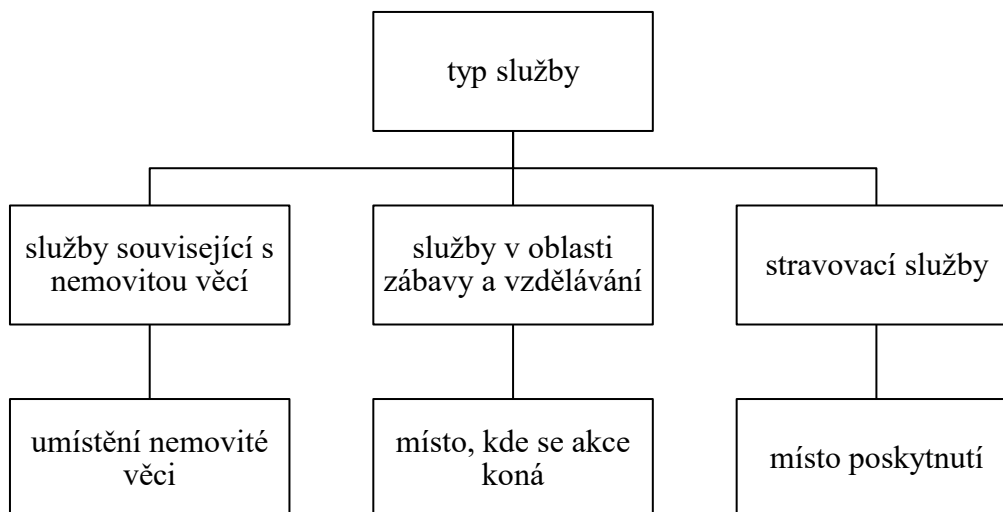
2.3.1 Místo plnění

Při stanovení místa plnění při poskytnutí služby se uplatní postup podle základního pravidla uvedeného v § 9 ZDPH, pokud v § 9a až § 10i není stanoveno jinak. (Benda a Tomíček, 2017, s. 229)

Podle § 9 odst. 1 je při poskytnutí služby osobě povinné k dani místem plnění místo, kde má tato osoba sídlo. Pokud je tato služba poskytnuta provozovně osoby povinné k dani, která se nachází v jiném místě, než kde je sídlo, je místem plnění místo, kde je tato provozovna umístěna. (Halabrinová, 2014, s. 141)

Podle § 9 odst. 2 při poskytnutí služby osobě nepovinné k dani je místem plnění místo, kde má osoba poskytující službu sídlo. V případě, že je tato služba poskytnuta prostřednictvím provozovny osoby povinné k dani, nacházející se v jiném místě, než kde je její sídlo, je místem plnění místo, kde je tato provozovna umístěna. (Halabrinová, 2014, s. 142)

Základní pravidlo má mnoho výjimek. V následujícím schématu jsou naznačena pravidla pro stanovení místa plnění.

Obr. 2 Místo plnění při poskytování služeb – některé výjimky (vlastní zpracování podle Vančurové a Láchové, 2018, s. 342)

2.3.2 Poskytnutí služby do třetí země

V § 67 ZDPH je stanoveno, že při poskytnutí služby do třetí země osobě, která nemá v tuzemsku sídlo ani provozovnu a má místo plnění v tuzemsku, je tato služba osvobozena od daně s nárokem na odpočet. Touto službou se rozumí práce na movitém majetku, který je pořízen nebo dovezen za účelem provedení daných prací v tuzemsku a následně je odeslán nebo přepraven do třetí země. (Galočík a Paikert, 2018, s. 225)

2.4 Pořízení zboží z jiného členského státu

Pořízením zboží z jiného členského státu se podle § 16 ZDPH rozumí právo nakládat se zbožím jako vlastník za podmínky, že zboží je nakoupeno od osoby registrované k dani v jiném členském státě, a pokud je toto zboží odesláno nebo přepraveno z jiného členského státu do tuzemska. Přepravu nebo odeslání zboží může uskutečnit pořizovatel zboží, osoba registrovaná v jiném členském státě, která uskutečňuje dodání zboží nebo zmocněná třetí osoba. (Kuneš a Vondrák, 2018, s. 194)

Povinnost přiznat daň při pořízení zboží z jiného členského státu vzniká podle § 25 ZDPH k 15. dni v měsíci, který následuje po měsíci, v němž bylo zboží pořízeno. Pokud došlo k vystavení daňového dokladu před 15. dnem, vzniká plátcí nebo identifikované osobě

povinnost priznat daň, ke dni vystavení daňového dokladu. (Galočík a Paikert, 2018, s. 114)

2.4.1 Místo plnění

Místem plnění při pořízení zboží z jiného členského státu je podle § 11 ZDPH místo, kde se zboží nachází po ukončení jeho odeslání nebo přepravy pořizovateli. (Galočík a Paikert, 2018, s. 77)

2.4.2 Základ daně

Podle § 40 ZDPH se základ daně vypočítá dle obecných pravidel uvedených v § 36 ZDPH. V případě, že je pořizovateli vrácena spotřební daň zaplacená v členském státě, ze kterého bylo zboží přepraveno nebo odesláno, dodatečně po pořízení zboží z tohoto členského státu, provede se oprava základu daně. Plátce je povinen si daň sám vypočítat metodou stanovenou v § 37 ZDPH. (Galočík a Paikert, 2018, s. 155–156)

2.4.3 Osvobození od daně

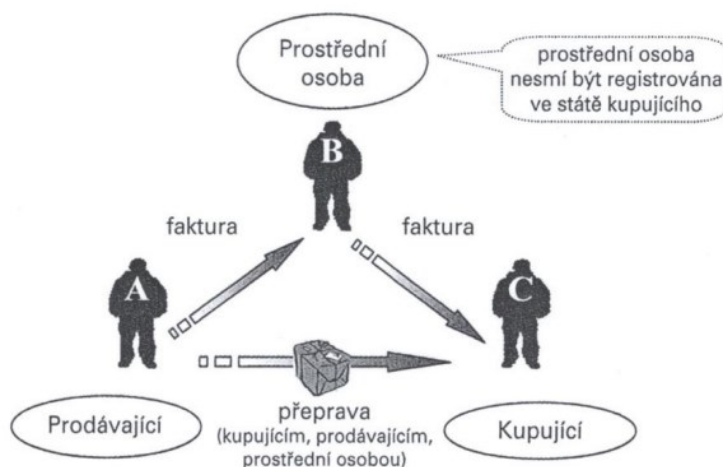
V § 65 ZDPH je upraveno osvobození od daně při pořízení zboží z jiného členského státu s nárokem na odpočet daně. (Dušek, 2018, s. 39)

Tento nárok je plátce povinen prokázat daňovým dokladem. Pokud však daňový doklad nemá, může v tomto případě prokázat nárok na odpočet daně jinými dostupnými prostředky. (Kuneš a Vondrák, 2018, s. 197)

2.5 Třístranný obchod

ZDPH v § 17 stanovuje podmínky zjednodušeného postupu při dodání zboží uvnitř území Evropské unie formou třístranného obchodu.

Kuneš a Vondrák (2018, s. 209) definují, že třístranným obchodem je obchod uzavřený třemi osobami – prodávajícím, prostřední osobou a kupujícím. „*Tyto osoby musí být registrované k dani ve třech různých členských státech a předmětem obchodu je dodání téhož zboží mezi těmito třemi osobami s tím, že zboží je přímo odesláno nebo přepraveno z členského státu prodávajícího do členského státu kupujícího.*“

Obr. 3 Schéma třístranného obchodu (Kuneš a Vondrák, 2018, s. 209)

Prodávajícím se rozumí osoba registrovaná k dani v členském státě, která není osvobozenou osobou. Musí se jednat o osobu, které je přiděleno daňové identifikační číslo pro účely daně z přidané hodnoty v rámci obchodování mezi členskými státy. Zboží je od prodávajícího odesláno nebo přepraveno ze státu, ve kterém je prodávající registrován, přímo ke kupujícímu do členského státu, v němž je ukončeno odeslání nebo přeprava zboží. Prodávající zboží fyzicky přepraví nebo odešle kupujícímu, vystaví prostřední osobě daňový doklad, na kterém uvede DIČ prostřední osoby spolu s kódem země prostřední osoby a sdělením, že se jedná o osvobozenou transakci. Osvobozenou transakci deklaruje v daňovém přiznání a uvede tuto transakci do souhrnného hlášení. (Kuneš a Vondrák, 2018, s. 209–210)

Kupujícím se rozumí osoba registrovaná k dani v členském státě ukončení odeslání nebo přepravy zboží, a která kupuje zboží od prostřední osoby. Kupující v rámci svého daňového přiznání přizná a zaplatí DPH za pořízení zboží z jiného členského státu. Kupující je plátce nebo identifikovaná osoba. (Kuneš a Vondrák, 2018, s. 209–210)

Prostřední osobou se rozumí osoba registrovaná k dani v členském státě odlišném od členského státu prodávajícího a členského státu kupujícího, která není osvobozenou osobou a pořizuje zboží od prodávajícího v členském státě kupujícího s cílem následného dodání zboží kupujícímu v tomto státě. Obdobně jako prodávající musí mít daňové identifikační číslo pro účely daně z přidané hodnoty v rámci obchodování mezi členskými státy. Prostřední osoba vystaví kupujícímu daňový doklad, na kterém uvede DIČ s kódem země kupujícího, včetně sdělení, že se jedná o třístranný obchod. Prostřední osoba se nesmí registrovat k dani ve státě kupujícího. (Kuneš a Vondrák, 2018, s. 209–210)

2.6 Dovoz zboží

Podle § 20 ZDPH se dovozem zboží rozumí vstup zboží na území EU. U dovozu zboží není stanovena podmínka úplaty. Předmětem daně je tedy i dovoz zboží, který je poskytnut bez úplaty. Povinnost přiznat daň při dovozu zboží vzniká podle § 23 ZDPH propuštěním zboží do celního režimu. (Kuneš a Vondrák, 2018, s. 212)

Správce daně při dovozu zboží je, podle § 4 odst. 1 písm. e) ZDPH, finanční úřad. Jedná se o případy, kdy plátcí vzniká povinnost přiznat daň při propuštění zboží do celního režimu volného oběhu, dočasného použití s částečným osvobozením od dovozního cla nebo konečného užití. Pokud plátcé nesplní některé z povinností uvedených v § 23 odst. 1 písm. b) ZDPH, je pro něho správcem daně celní úřad. (Kuneš a Vondrák, 2018, s. 211)

2.6.1 Místo plnění

V § 12 odst. 1 ZDPH je stanoveno, že místem plnění je členský stát, na jehož území se zboží nachází v době, kdy vstupuje ze třetí země na území EU. V odst. 2 téhož paragrafu je dále stanoveno, že místem plnění je členský stát, ve kterém se na toto zboží přestanou vztahovat příslušná celní opatření, pokud je toto zboží při vstupu na území Evropské unie dočasně uskladněno, nebo propuštěno do celního režimu vnějšího tranzitu, uskladnění v celním skladu nebo svobodného pásma, dočasné použití s úplným osvobozením od cla nebo aktivního zušlechťovacího styku. (Galočík a Paikert, 2018, s. 79)

2.6.2 Daňový doklad

Daňový doklad při dovozu je definován v § 33 ZDPH. Při dovozu zboží do tuzemska se za něj považuje rozhodnutí o propuštění zboží do celního režimu, ve kterém vznikla povinnost přiznat nebo zaplatit daň. Daňovým dokladem při dovozu zboží do tuzemska je také jiné rozhodnutí o vyměřené dani vydané celním úřadem, pokud je daň zaplacená. Pokud se jedná o vrácení zboží zpět do tuzemska, považuje se za daňový doklad rozhodnutí o vyměřené dani vydané celním úřadem, pokud je daň zaplacená. (Kuneš a Vondrák, 2018, s. 214)

2.6.3 Základ daně

V § 38 ZDPH je stanoveno, že základem daně při dovozu zboží podle § 20 ZDPH je součet:

- a) *„základu pro vyměření cla, včetně cla, dávek a poplatků splatných z důvodu dovozu zboží, pokud již nejsou zahrnuty do základu pro vyměření cla,*

- b) *vedlejších výdajů vzniklých do prvního místa určení v tuzemsku, popřípadě do dalšího místa určení na území Evropské unie, pokud je toto místo při uskutečnění zdanitelného plnění známo, pokud nejsou zahrnuty do základu daně podle písmena a),*
- c) *příslušné spotřební daně, pokud není stanoveno v § 41 jinak.*“ (Galočík a Paikert, 2018, s. 153)

Prvním místem určení je místo uvedené v přepravním dokladu. Pokud není první místo určení uvedeno na přepravním dokladu, považuje se za první místo určení místo prvního přeložení dováženého zboží v dovážejícím členském státě. (Kuneš a Vondrák, 2018, s. 215)

Galočík a Paikert (2018, s. 153) upřesňují, že pro přepočítání cizí měny na českou měnu se použije kurz stanovený podle přímo použitelných předpisů Evropské unie upravujících clo.

2.6.4 Osvobození od daně

Podle § 71 ZDPH je od daně osvobozen dovoz zboží, pokud by dodání tohoto zboží plátcem v tuzemsku bylo v každém případě osvobozeno od daně. Od daně je také osvobozen dovoz zboží, jestliže je dováženému zboží přiznáno osvobození od cla podle nařízení Rady č. 1186/2009 o systému Společenství pro osvobození od cla., které podrobně vymezuje, o které jednotlivé druhy zboží se jedná. Specifické případy osvobození od daně při dovozu zboží upravují § 71a–§ 71f ZDPH. (Kuneš a Vondrák, 2018, s. 216–217)

2.7 Vývoz zboží

Vývozem zboží se podle § 66 ZDPH rozumí výstup zboží z území EU na území třetí země, jestliže zboží bylo propuštěno do celního režimu vývozu, pasivního zušlechťovacího styku nebo vnějšího tranzitu, nebo bylo zpětně vyvezeno. (Holubová, 2016, s. 94)

Povinnost přiznat uskutečnění tohoto plnění vzniká dnem výstupu zboží z území EU. Plátcem je povinen výstup zboží z území EU prokázat rozhodnutím celního úřadu o vývozu zboží do třetí země. Rozhodnutí celního úřadu se podává pouze elektronicky. V určitých případech však plátcem není povinen výstup zboží z EU prokazovat rozhodnutím celního úřadu o vývozu zboží, ale má možnost prokázat jej jinými důkazními prostředky. Jedná se o případy, kdy může plátcem podat ústní celní prohlášení pro vývoz zboží. (Kuneš a Vondrák, 2018, s. 223)

2.7.1 Osvobození od daně

Vývoz zboží je dle § 66 ZDPH osvobozen od daně s nárokem na odpočet daně. (Galočík a Louša, 2013, s. 90)

Benda a Tomíček (2017, s. 169) sdělují, že základní podmínkou pro uplatnění osvobození od daně je propuštění zboží do výše uvedených režimů a schopnost tento vývoz prokázat. Dále je vývoz zboží od daně osvobozen v případě, že je odeslání nebo přeprava uskutečněna vývozcem nebo jím zmocněnou osobou, popř. kupujícím nebo jím zmocněnou osobou, jestliže kupující nemá v tuzemsku sídlo, místo podnikání nebo provozovnu, případně místo pobytu.

2.7.2 Daňový doklad

Podle § 33a ZDPH je plátce povinen osvobození od daně při vývozu zboží prokázat daňovým dokladem. Daňovým dokladem je řádný daňový doklad, který musí obsahovat odkaz na příslušné ustanovení ZDPH, ustanovení předpisu Evropské unie nebo jiný odkaz uvádějící, že je plnění osvobozeno od daně. (Kuneš a Vondrák, 2018, s. 222)

2.8 Daňové přiznání

Daňové přiznání je plátce povinen podat do 25 dnů po skončení zdaňovacího období. Lhůtu nelze prodloužit. Při nesplnění povinnosti ve stanovené době, hrozí podnikateli sankce za pozdní podání. Vlastní daňová povinnost je splatná ve lhůtě pro podání daňového přiznání, s výjimkou daně u dovozu zboží podle § 20 ZDPH, u kterého je splatnost daně stanovena celními předpisy. Daň se hradí v české měně na příslušný účet správce daně. (Kuneš a Vondrák, 2018, s. 269)

Plátce má povinnost podat daňové přiznání i v případě, že mu nevznikla daňová povinnost. Tuto skutečnost uvede zaškrtnutím příslušné kolonky na první straně formuláře daňového přiznání. (Kuneš a Vondrák, 2018, s. 269)

Galočík a Paikert (2018, s. 341) uvádějí, že pokud identifikované osobě nevznikla ve zdaňovacím období povinnost přiznat daň, nesděljuje tuto skutečnost správci daně.

Podle § 101a ZDPH je plátce povinen podávat daňové přiznání nebo dodatečné daňové přiznání včetně příloh pouze elektronicky. (Dušek, 2018, s. 63)

2.9 Souhrnné hlášení

Povinnost podávat souhrnné hlášení vyplývá ze směrnice Rady 2006/112/ES. Plátce je povinen podat souhrnné hlášení pouze v případě, že v daném zdaňovacím období uskutečnil plnění, jež je předmětem vykazování v souhrnném hlášení. (Kuneš a Vondrák, 2018, s. 271)

Podle § 102 ZDPH je plátce povinen podat souhrnné hlášení, pokud uskutečnil:

- a) *„dodání zboží z tuzemska do jiného členského státu osobě registrované k dani v jiném členském státě,*
- b) *přemístění obchodního majetku do jiného členského státu,*
- c) *dodání zboží kupujícímu při zjednodušeném postupu při dodání zboží uvnitř území Evropské unie formou třístranného obchodu, pokud je plátce prostřední osobou v tomto obchodu, nebo*
- d) *poskytnutí služby s místem plnění v jiném členském státě podle § 9 odst. 1, s výjimkou poskytnutí služby, které je v jiném členském státě osvobozeno od daně, osobě registrované k dani v jiném členském státě, pokud je povinen přiznat daň příjemce služby.“* (Galočík a Paikert, 2018, s. 354)

Souhrnné hlášení se podává pouze v elektronické podobě. Může být podáno formou datové zprávy, která je opatřena uznávaným elektronickým podpisem. Další možností je podání prostřednictvím datové schránky ve formátu a struktuře stanovené správcem daně. Plátce také může podat souhrnné hlášení bez uznávaného elektronického podpisu prostřednictvím daňového portálu Finanční správy, ve formátu XML na elektronickou adresu zveřejněnou správcem daně. V tomto případě je plátce povinen doručit E-tiskopis příslušnému správci daně v listinné podobě. (Kuneš a Vondrák, 2018, s. 206)

Plátce podává souhrnné hlášení za každý kalendářní měsíc do 25 dnů po skončení kalendářního měsíce. Pokud však uskutečňuje pouze plnění podle odst. 1 písm. d), podává souhrnné hlášení současně s daňovým přiznáním ve lhůtě pro podání daňového přiznání. (Galočík a Paikert, 2018, s. 355)

Správce daně údaje v souhrnném hlášení posoudí, případně prověří a využije při stanovení daně. Obdobný postup uplatní i ohledně údajů, které obdrží v rámci mezinárodní spolupráce. (Galočík a Paikert, 2018, s. 355)

2.10 Kontrolní hlášení

V rámci ZDPH novelou č. 360/2014 Sb. s účinností od 1. ledna 2016 vznikla plátcům povinnost podávat kontrolní hlášení. Kontrolní hlášení je speciální daňové tvrzení, které v souvislosti s režimem přenesení daňové povinnosti nahrazuje původně samostatný výpis z evidence pro účely DPH. Kontrolní hlášení bylo zavedeno jako efektivní prostředek k odhalení daňových úniků a podvodů. (Ministerstvo financí ČR, © 2015)

Plátce má povinnost podat kontrolní hlášení pouze elektronicky, a to na elektronickou adresu podatelny místně příslušného správce daně. (Volková a Tomanová, 2016, s. 26)

Podle ustanovení § 101c ZDPH je plátce povinen podat kontrolní hlášení, pokud:

- uskutečnil zdanitelné plnění s místem plnění v tuzemsku, nebo přijal úplatu předem uskutečnění tohoto plnění,
- přijal zdanitelné plnění s místem plnění v tuzemsku, nebo poskytl úplatu předem uskutečnění tohoto plnění,
- ve zvláštním režimu pro investiční zlato přijal zprostředkovatelskou službu, u které byla uplatněna daň, uskutečnil dodání investičního zlata osvobozeného od daně, u kterého má nárok na odpočet daně, nebo investiční zlato vyrobil nebo zlato přeměnil na investiční zlato. (Galočík a Paikert, 2018, s. 347)

Kuneš a Vondrák (2018, s. 296) uvádějí, že zákonem č. 371/2017 Sb., který se dotýká také zákona o DPH, došlo od 1. ledna 2018 ke změně § 101d odst. 1 ZDPH. Kromě obecných náležitostí podání je plátce povinen v kontrolním hlášení uvést:

- *„identifikační a kontaktní údaje plátce,*
- *údaje týkající se plnění a úplat, pokud tato plnění a úplaty zakládají povinnost podat kontrolní hlášení,*
- *údaje týkající se uplatnění nároku na odpočet daně,*
- *identifikační údaje odběratele nebo dodavatele.“*

Lhůty pro podání kontrolního hlášení obecně upravuje § 101e ZDPH. Právnícká osoba podává kontrolní hlášení za kalendářní měsíc, a to do 25 dnů po skončení kalendářního měsíce. Fyzická osoba podává kontrolní hlášení ve lhůtě pro podání daňového přiznání, tzn. může se jednat o zdaňovací období měsíční nebo čtvrtletní. Lhůty pro podání kontrolního hlášení nelze prodloužit. (Kuneš a Vondrák, 2018, s. 300, 314)

Volková a Tomanová (2016, s. 30) sdělují, že pokud plátce nepodal kontrolní hlášení nebo jej podal s vadami či nedostatky, nesplnil tak určitou povinnost, jež mu ukládá ZDPH. Sankce ukládané ze zákona nebo na základě uvážení správce daně ve formě pokut mají zajistit motivaci plátců k řádnému plnění povinností.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3 ZMĚNY V OBLASTI DPH

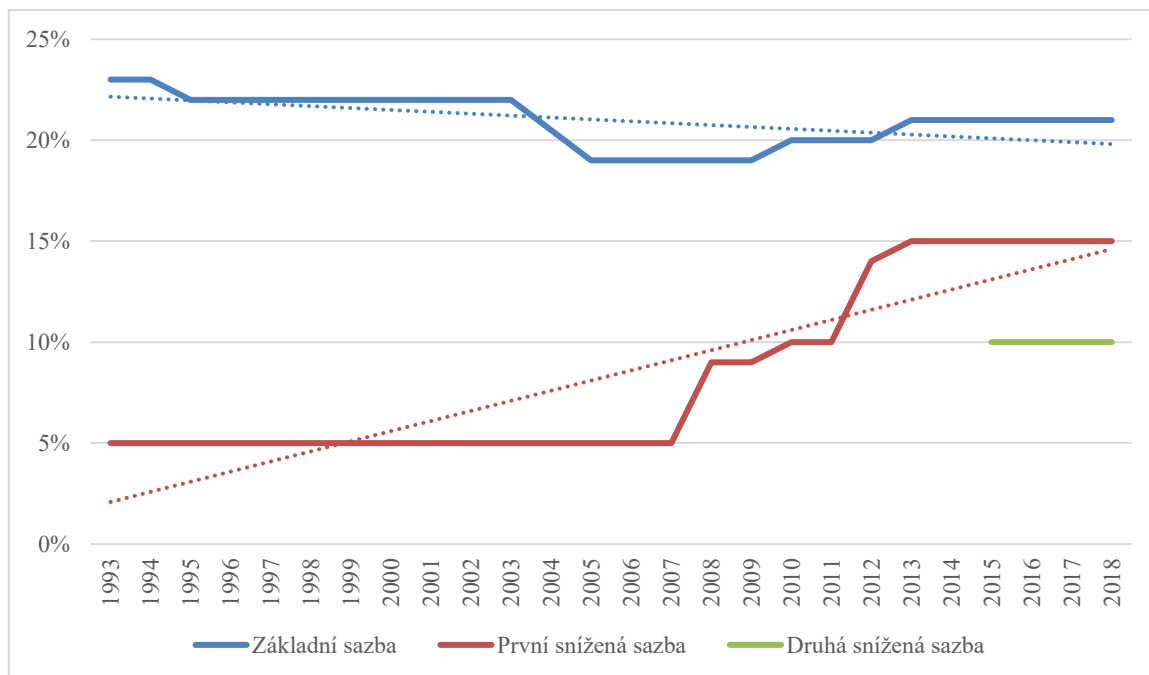
V České republice byla daň z přidané hodnoty zavedena 1. ledna 1993 zákonem č. 588/1992 Sb. Tato daň tak nahradila dříve používanou daň z obratu. V souvislosti se vstupem České republiky do Evropské unie, bylo nutno harmonizovat některé zákony tak, aby byly v souladu s platnou legislativou v dalších členských státech. S účinností od 1. května 2004 je daň z přidané hodnoty upravena zákonem č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty.

3.1 Vývoj sazeb DPH v ČR

Daň z přidané hodnoty měla při jejím zavedení v roce 1993 dvě sazby. Základní sazba daně byla stanovena ve výši 23 % a snížená sazba měla hodnotu 5 %. Za dobu své existence prošel zákon o DPH řadou novel a změn. Kromě změn výše sazeb daně z přidané hodnoty, dochází také k přesunům zboží a služeb mezi jednotlivými sazbami. Vývoj sazeb v čase zachycuje následující tabulka a graf.

Tab. 1 Vývoj sazeb DPH v ČR (vlastní zpracování podle dat Evropské komise, © 2018)

Období	Základní sazba	První snížená sazba (dříve snížená sazba)	Druhá snížená sazba
1. 1. 1993 – 31. 12. 1994	23 %	5 %	–
1. 1. 1995 – 30. 4. 2004	22 %	5 %	–
1. 5. 2004 – 31. 12. 2007	19 %	5 %	–
1. 1. 2008 – 31. 12. 2009	19 %	9 %	–
1. 1. 2010 – 31. 12. 2011	20 %	10 %	–
1. 1. 2012 – 31. 12. 2012	20 %	14 %	–
1. 1. 2013 – 31. 12. 2014	21 %	15 %	–
od 1. 1. 2015	21 %	15 %	10 %

Obr. 4 Vývoj sazeb DPH od roku 1993 (vlastní zpracování)

Z grafického znázornění vývoje sazeb daně z přidané hodnoty je patrný mírně klesající charakter základní sazby DPH. Po dvou letech od zavedení základní sazba DPH klesla na 22 % a platila až do 30. dubna 2004, což bylo nejdelší období, kdy nedošlo ke změně žádné výše sazeb. Po vstupu do EU začala v České republice platit základní sazba DPH ve výši 19 %, což představovalo její nejnižší úroveň. V roce 2010 došlo k nárůstu sazby o jedno procento, tedy na 20 %. Od roku 2013 platí základní sazba ve výši 21 %. Od jejího zavedení tedy byla změněna celkem čtyřikrát.

Naopak první snížená sazba DPH od roku 2008 roste a nyní je třikrát vyšší. Celkově tak prošla čtyřmi navýšeními, kdy dvakrát dokonce o čtyři procentní body, až na 15 %. Kromě dříve užívané snížené sazby v hodnotě 15 % byla 1. ledna 2015 zavedena i druhá snížená sazba ve výši 10 % a od té doby se nezměnila.

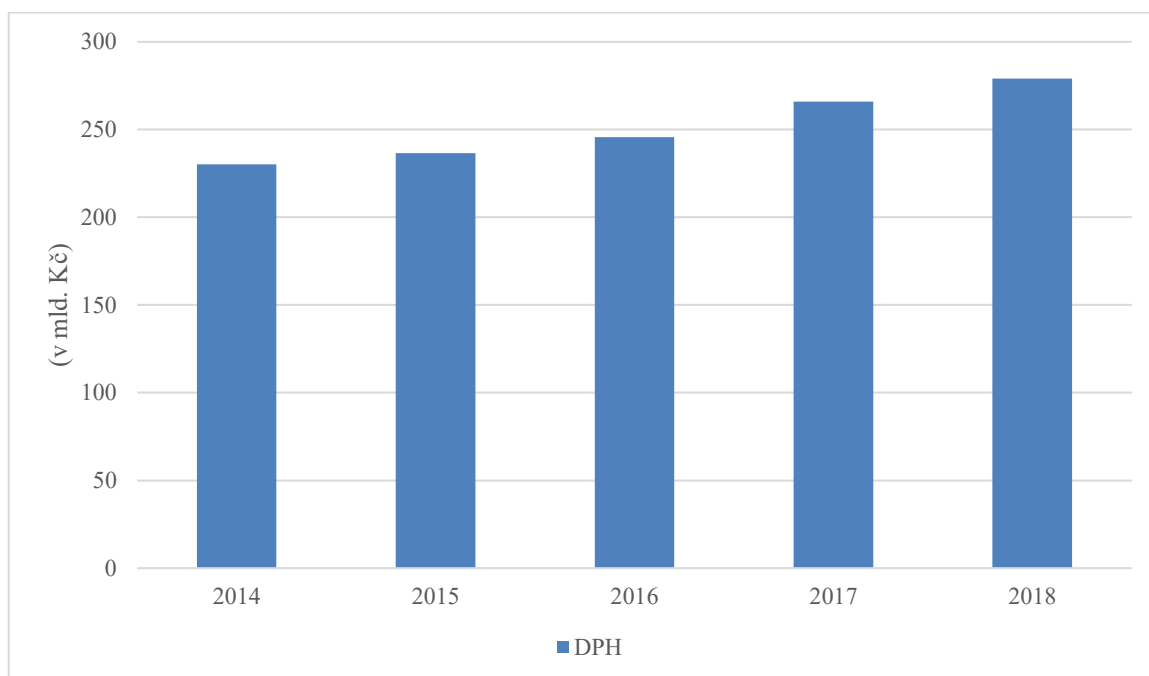
Z údajů Evropské komise vyplývá, že současná základní sazba DPH ve výši 21 % patří v rámci EU spíše k průměrným. Naopak první snížená sazba DPH ve výši 15 % je v EU druhá nejvyšší. Druhá snížená sazba DPH v hodnotě 10 % pak rovněž patří v EU k těm vyšším.

3.2 Příjmy z DPH do státního rozpočtu

Daň z přidané hodnoty tvoří jeden z nejdůležitějších příjmů státního rozpočtu. Z následující tabulky a grafu je patrné, že příjmy státu z DPH v posledních letech trvale rostou.

Tab. 2 Plnění příjmů státního rozpočtu v mld. Kč (vlastní zpracování podle dat Ministerstva financí ČR, © 2019)

	2014	2015	2016	2017	2018
Příjmy celkem	1 133,8	1 234,5	1 281,6	1 273,6	1 403,9
DPH	230,2	236,6	245,7	266,0	279,0

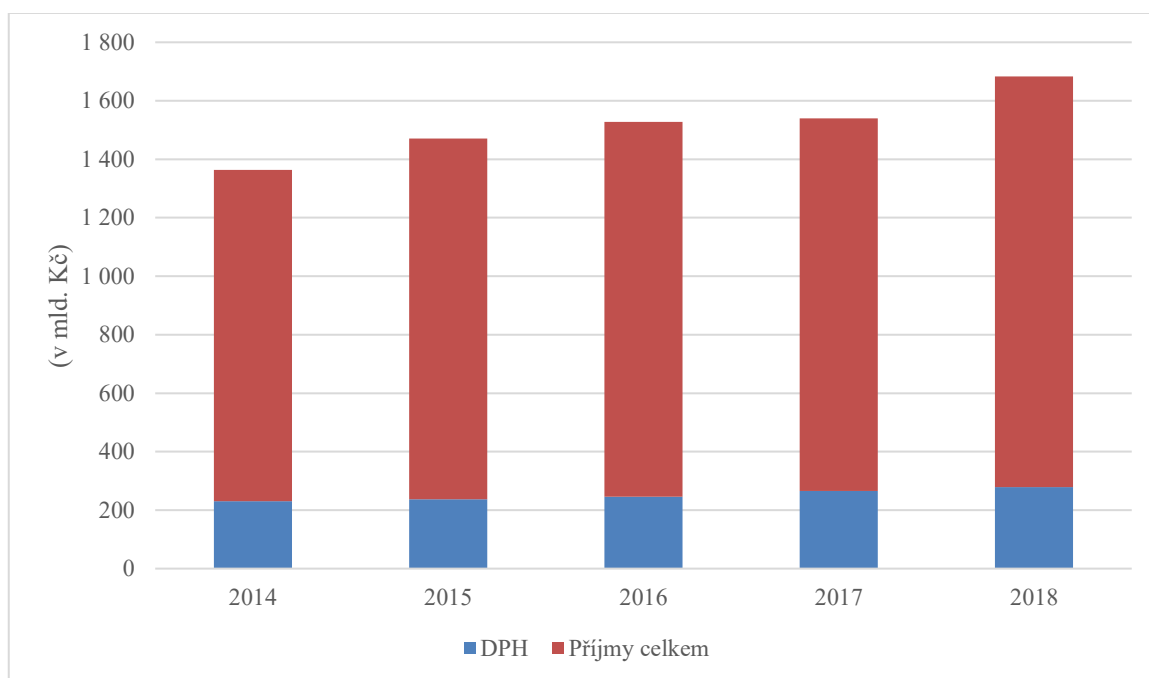
Obr. 5 Vývoj příjmů z DPH do státního rozpočtu ČR v letech 2014–2018 (vlastní zpracování)

Plánovaný růst celostátního inkasa DPH v roce 2018 vycházel z očekávání pozitivního dopadu příznivého vývoje ekonomiky doprovázeného růstem platů ve veřejném i soukromém sektoru a také z opatření zavedených v předchozích letech – elektronická evidence tržeb a kontrolní hlášení. V průběhu roku 2018 mělo dojít k účinnosti třetí a čtvrté fáze EET, kdy se do tohoto systému měli zapojit zástupci svobodných povolání, zemědělci, podnikatelé v dopravě, výrobci, poskytovatelé služeb a další. Účinnost třetí i čtvrté vlny však byla odložena, což mělo negativní dopad na celoroční inkaso DPH. Dále se negativně do výběru DPH projevil i celoroční dopad přesunu novin a časopisů do druhé snížené saz-

by. Negativní vliv měla také změna režimu DPH u provozovatelů rozhlasového a televizního vysílání, kterým nově vznikl celoroční nárok na odpočet. Inkaso DPH bylo v roce 2018 oproti roku 2017 vyšší o 13,0 mld. Kč, tj. o 4,9 %. Rozpočet této daně byl na úrovni státního rozpočtu téměř dodržen, k jeho naplnění chybělo 1,9 mld. Kč, tj. 0,7 %. (Vintrlík, © 2019)

Tab. 3 Podíl DPH na celkových příjmech státního rozpočtu (vlastní zpracování)

	2014	2015	2016	2017	2018
Podíl DPH	20,3 %	19,2 %	19,2 %	20,9 %	19,9 %

Obr. 6 Podíl DPH na celkových příjmech státního rozpočtu ČR v letech 2014–2018 (vlastní zpracování)

Na celkových příjmech státního rozpočtu se nejvíce podílí daňové příjmy. Dalšími položkami jsou kapitálové příjmy, nedaňové příjmy a přijaté transfery. Příjmy státního rozpočtu zpravidla meziročně rostou, a to díky rostoucí ekonomice.

Ve sledovaných letech se DPH na celkových příjmech státu podílí cca 20 %.

3.3 Sazby DPH v zemích EU

Členským státům umožňuje směrnice Rady 2006/112/ES, aby si kromě základní sazby daně, která je nejméně 15 %, zavedly jednu nebo dvě sazby snížené. Snížená sazba však nesmí být nižší než 5 % a lze ji uplatnit pouze u některých vyjmenovaných druhů služeb či zboží. (Kuneš a Vondrák, 2018, s. 134)

Směrnice členským státům také povoluje přechodné období, ve kterém mohou využívat nižší než pětiprocentní sníženou sazbu daně. Dále obsahuje řadu výjimek, které si některé země vyjednaly. Jedná se o výjimky na tzv. super sníženou sazbu a na mezisazbu (parking rate), která je menší než základní sazba a vyšší než sazba snížená. Je to sazba na zboží či služby, u nichž se předpokládá pozdější přesun do sazby základní. Kromě již výše zmiňovaných sazeb existuje i osvobození od DPH u některého zboží či služeb. Tato nulová sazba je dána historickým vývojem a v některých členských zemích je stále uplatňována. (Jurčík, 2015, s. 46; Kubátová, 2018, s. 231)

Vlivem harmonizačních snah se rozdíly mezi zeměmi EU snižují a tento trend ovlivňuje i nečlenské, zejména evropské země. (Kubátová, 2018, s. 230)

V posledních letech bylo evropským trendem zvyšování sazeb DPH. Vlivem ekonomické krize zvýšila řada členských zemí EU základní sazbu daně. I při zlepšení ekonomických ukazatelů však následně ke snížení základní sazby daně z přidané hodnoty nedochází. Jedinými zeměmi, kde v posledních letech došlo ke snížení základní sazby DPH, jsou Rumunsko a Lotyšsko. (Gola, © 2017)

Dánsko, jako jediná země EU, má jednotnou sazbu DPH ve výši 25 %. Některé zboží má však od daně osvobozeno. Vyšší sazbu DPH ze zemí Evropské unie uplatňuje pouze Maďarsko v základní sazbě 27 %. Naopak nejnižší zdanění v základní sazbě má Lucembursko, a to v hodnotě 17 %.

Francie, Irsko, Itálie, Lucembursko a Španělsko využívají možnosti mít super sníženou sazbu, tedy nižší než 5 %. Belgie, Irsko, Lucembursko, Rakousko a Portugalsko pak uplatňují již zmiňovanou mezisazbu, která se aktuálně pohybuje ve výši 12–14 %. Belgie, Dánsko, Irsko, Malta, Finsko, Švédsko a Velká Británie využívají nulovou sazbu.

Tab. 4 Sazby DPH v členských zemích EU k 1. lednu 2019 (vlastní zpracování)

Členská země	Základní sazba	Super snížená sazba	Snížené sazby	Mezisazba
Belgie	21 %	–	12 %; 6 %	12 %
Bulharsko	20 %	–	9 %	–
Česká republika	21 %	–	15 %; 10 %	–
Dánsko	25 %	–	–	–
Estonsko	20 %	–	9 %	–
Finsko	24 %	–	14 %; 10 %	–
Francie	20 %	2,1 %	10 %; 5,5 %	–
Chorvatsko	25 %	–	13 %; 5 %	–
Irsko	23 %	4,8 %	13,5 %; 9 %	13,5 %
Itálie	22 %	4 %	10 %; 5 %	–
Kypr	19 %	–	9 %; 5 %	–
Litva	21 %	–	9 %; 5 %	–
Lotyšsko	21 %	–	12 %; 5 %	–
Lucembursko	17 %	3 %	8 %	14 %
Maďarsko	27 %	–	18 %; 5 %	–
Malta	18 %	–	7 %; 5 %	–
Německo	19 %	–	7 %	–
Nizozemsko	21 %	–	9 %	–
Polsko	23 %	–	8 %; 5 %	–
Portugalsko	23 %	–	13 %; 6 %	13 %
Rakousko	20 %	–	13 %; 10 %	13 %
Rumunsko	19 %	–	9 %; 5 %	–
Řecko	24 %	–	13 %; 6 %	–
Slovensko	20 %	–	10 %	–
Slovinsko	22 %	–	9,5 %	–
Španělsko	21 %	4 %	10 %	–
Švédsko	25 %	–	12 %; 6 %	–
Velká Británie	20 %	–	5 %	–

4 DPH V RÁMCI OBCHODOVÁNÍ S EU A TŘETÍMI ZEMĚMI

Na následujících příkladech prakticky představím povinnosti plátce DPH při obchodování a poté vyplním daňové přiznání, popř. souhrnné hlášení a kontrolní hlášení (viz Přílohy). Podnikatel je měsíčním plátcem DPH. Všechny uvedené obchody byly uskutečněny v lednu 2018.

V tomto období nenastal žádný obchod v rámci třístranného obchodu.

4.1 Povinnosti podnikatele jako plátce DPH

Podnikatel se může stát plátcem DPH dobrovolně nebo ze zákona. Jestliže je registrace dobrovolná, podnikatel podá žádost o registraci se všemi náležitostmi a stává se plátcem dnem po dni, kdy obdržel rozhodnutí o registraci. Pokud se však podnikatel stává plátcem ze zákona, jeho povinností je do 15 dnů po skončení měsíce, kdy překročil povinný obrat, podat žádost o registraci k DPH a plátcem se stává prvním dnem druhého měsíce po překročení obratu.

Každý plátce získá své daňové identifikační číslo, podle kterého ho lze jednoznačně identifikovat. Své DIČ musí uvádět na každý vystavený daňový doklad a musí se při jejich vystavování řídit podmínkami stanovenými ZDPH. Před uskutečněním obchodu je důležité si ověřit platnost konkrétního DIČ prostřednictvím systému VIES na serveru Evropské komise.

Podle § 100 ZDPH vzniká plátcům povinnost vést evidenci pro účely daně z přidané hodnoty. Plátce je povinen v ní vést veškeré údaje vztahující se k jejich daňovým povinnostem, a to v členění potřebném pro sestavení daňového přiznání, souhrnného hlášení nebo kontrolního hlášení. Je povinen u přijatých zdanitelných plnění, která použije pro uskutečňování plnění s nárokem na odpočet daně, uvést také DIČ osoby, která uskutečňuje plnění, s výjimkou plnění, u nichž byly vystaveny zjednodušené daňové doklady. Plátce je povinen vést také přehled uskutečněných plnění, která jsou osvobozena od daně nebo nejsou předmětem daně a přehled obchodního majetku. (Kuneš a Vondrák, 2018, s. 266–267)

Další povinností je archivovat tuto evidenci pro účely DPH a také daňové doklady po dobu 10 let od konce zdaňovacího období, ve kterém se plnění uskutečnilo.

Nový plátce DPH se automaticky stává měsíčním plátcem. Zpracovává daňové doklady za kalendářní měsíc a do 25. dne následujícího měsíce má povinnost podat daňové přiznání.

K tomuto dni musí příslušnou daň také zaplatit. Pokud se stane čtvrtletním plátcem, daňové přiznání podává do 25. dne po konci příslušného kalendářního čtvrtletí.

Od 1. ledna 2014 vznikla plátcům povinnost podávat určená podání pouze elektronicky. Jedná se o daňové přiznání, dodatečné daňové přiznání, kontrolní hlášení, a to včetně příloh, dále souhrnné hlášení, následné souhrnné hlášení, přihlášku k registraci a oznámení o změně registračních údajů.

4.2 Dodání zboží do jiného členského státu

Podnikatel dodal dne 3. ledna 2018 zboží za 7 200 EUR bez daně osobě registrované k dani na Slovensku. Daňový doklad vystavil dne 11. ledna 2018 se základními náležitostmi, a navíc uvedl, že plnění je osvobozeno od daně.

Jedná se o dodání zboží do JČS osobě registrované k dani v JČS, které je osvobozeno od daně s nárokem na odpočet podle § 64 ZDPH. Daňový doklad tak nemusí obsahovat sazbu daně, výši daně a základ daně přepočtený na českou měnu. Podnikatel však musí částku přepočítat na českou měnu pro účely vykazání v přiznání k DPH a v souhrnném hlášení.

Podnikatel při dodání zboží do JČS zkontroluje platnost DIČ obchodního partnera v systému VIES.

- [Ověřování platnosti DIČ](#)
- [Technické informace](#)
- [Statistiky o provozu webu](#)
- [Časté otázky](#)
- [Nápověda](#)
- [Vymezení odpovědnosti za tuto službu](#)

Ověřování DIČ pro účely DPH prostřednictvím systému VIES

Important Disclaimer:

Belgium's (BE) National VIES Component is facing temporary technical issues related to the validation of some Belgian VAT numbers.

As a result, some Belgian VAT numbers are incorrectly considered as invalid.

The Belgian Tax Administration is working towards a resolution. Sincere apologies for any inconvenience.

We will inform you as soon as the concerned issue is solved.

France's (FR) National VIES Component is facing temporary availability issues.

Traders are suggested to allow some time between validations.

The French Tax Administration is working towards a resolution. Sincere apologies for any inconvenience.

For urgent matters, traders are suggested to contact directly the [French Tax Administration](#).

Zde si můžete si ověřit platnost daňového identifikačního čísla (DIČ) přiděleného pro účely DPH v nějakém členském státě EU. Ověření DIČ lze provést výběrem příslušného členského státu, který DIČ pro účely DPH vydal a vložním ověřovaného DIČ.

Členský stát	-- ▾
DIČ	<input type="text"/>
Členský stát žadatele	-- ▾
DIČ	<input type="text"/>
	<input type="button" value="Ověřit"/>

Obr. 7 Ověřování DIČ (Evropská komise, © 2019)

Pokud je DIČ platné, může dojít k dodání zboží.

Ověřování DIČ pro účely DPH prostřednictvím systému VIES

Ano, platné DIČ

Členský stát	SK
DIČ	SK 2020343534

Obr. 8 Ověřování DIČ – dodání zboží do JČS (Evropská komise, © 2019)

Podnikatel pro přepočít částky v EUR používá denní kurz devizového trhu vyhlášený ČNB platný ke dni, kdy byl vystaven daňový doklad, tj. 11. ledna 2018. V tento den byl kurz ve výši 25,545. Podle § 4 odst. 5 ZDPH může pro přepočít na české koruny použít i pevný kurz podle účetních předpisů platný k datu povinnosti přiznat osvobození od daně nebo směnný kurz zveřejněný Evropskou centrální bankou.

Platnost pro 11.01.2018 Pořadí: 8

země	měna	množství	kód	kurz
Austrálie	dolar	1	AUD	16,719
Brazílie	real	1	BRL	6,575
Bulharsko	lev	1	BGN	13,059
Čína	žen-min-pi	1	CNY	3,269
Dánsko	koruna	1	DKK	3,430
EMU	euro	1	EUR	25,545

Obr. 9 Kurz devizového trhu – dodání zboží do JČS (ČNB, © 2003–2019)

Podnikateli vzniká povinnost vykázat dodání zboží do JČS v daňovém přiznání za měsíc leden na řádek 20. Hodnota se po přepočtu na českou měnu rovná částce 183 924 Kč.

II. Ostatní plnění a plnění s místem plnění mimo tuzemsko s nárokem na odpočet daně		Hodnota
Dodání zboží do jiného členského státu (§ 64)	20	183 924
Poskytnutí služeb s místem plnění v jiném členském státě vymezených v § 102 odst. 1 písm. d) a odst. 2	21	
Vývoz zboží (§ 66)	22	
Dodání nového dopravního prostředku osobě neregistrované k dani v jiném členském státě (§ 19 odst. 4)	23	
Zasílání zboží do jiného členského státu (§ 8)	24	
Režim přenesení daňové povinnosti (§ 92a) – dodavatel zboží nebo poskytovatel služeb	25	
Ostatní uskutečněná plnění s nárokem na odpočet daně (např. § 24a, § 67, § 68, § 69, § 70, § 89, § 90, § 92)	26	

Obr. 10 DAP – dodání zboží do JČS (vlastní zpracování)

Současně má podnikatel povinnost přiznat dodání zboží do JČS v souhrnném hlášení, kam se uvádí kód země, DIČ pořizovatele zboží, kód plnění – v případě dodání zboží je kód 0, dále počet plnění a celkovou hodnotu plnění.

B. ODDÍL					
Číslo řádku	Kód země	DIČ pořizovatele zboží	Kód plnění	Počet plnění	Celková hodnota plnění v Kč
1	SK	2020343534	0	1	183 924
2					

Obr. 11 SH – dodání zboží do JČS (vlastní zpracování)

4.3 Poskytnutí služby

Podnikatel přijal poradenskou službu od osoby registrované k dani v Rakousku, který nemá v České republice provozovnu. Služba byla poskytována v období od 22. ledna 2018 do 30. ledna 2018. Rakouský poskytovatel vystavil daňový doklad dne 31. ledna 2018 na částku 1 800 EUR. Český podnikatel doklad obdržel 5. února 2018 a dne 9. února 2018 uhradil požadovanou částku.

Nejdříve si podnikatel ověří platnost DIČ rakouského poskytovatele služeb prostřednictvím systému VIES. Zajímavostí rakouského DIČ je, že ho tvoří 9 znaků a první po kódu státu je vždy písmeno U.

Ověřování DIČ pro účely DPH prostřednictvím systému VIES

Ano, platné DIČ

Členský stát	AT
DIČ	AT U43544900

Obr. 12 Ověřování DIČ – poskytnutí služby (Evropská komise, © 2019)

Jedná se tedy o přijetí služby podle § 24 ZDPH a český podnikatel je v pozici příjemce plnění. Podle § 9 odst. 1 ZDPH je místo plnění v tuzemsku a český podnikatel jako plátce daně má povinnost přiznat z této služby daň v České republice podle § 108 odst. 1 písm. c) ZDPH, protože je mu poskytnuta služba osobou neusazenou v tuzemsku, u níž je místo plnění podle sídla příjemce v tuzemsku.

K uskutečnění zdanitelného plnění došlo dne 30. ledna 2018, tj. ke dni, kdy bylo ukončeno poskytování poradenských služeb a českému podnikateli k tomuto dni vzniká podle § 24 ZDPH povinnost přiznat daň. Pro přiznání daně je pro českého podnikatele určující den uskutečnění zdanitelného plnění, a proto musí přiznat daň v daňovém přiznání za měsíc leden 2018.

Pro přepočítání částky v EUR použije denní kurz ČNB platný k datu povinnosti přiznat daň, tj. k 30. lednu 2018. V tento den byl kurz ve výši 25,330.

Platnost pro 30.01.2018 Pořadí: 21

země	měna	množství	kód	kurz
Austrálie	dolar	1	AUD	16,510
Brazílie	real	1	BRL	6,451
Bulharsko	lev	1	BGN	12,952
Čína	žen-min-pi	1	CNY	3,226
Dánsko	koruna	1	DKK	3,404
EMU	euro	1	EUR	25,330

Obr. 13 Kurz devizového trhu – přijetí služby (ČNB, © 2003–2019)

Pro poradenské služby platí základní sazba daně 21 %. Základ daně v české měně tedy činí 45 594 Kč a daň z této částky je 9 574,74 Kč. Podnikatel nedoplňuje na daňový doklad daň, aby nebyla zpochybněna věrohodnost dokladu a neporušenost jeho obsahu. Vypočtenou daň však musí uvést v evidenci pro účely DPH.

Podnikatel uvede přijaté plnění v daňovém přiznání za měsíc leden na řádek 5.

I. Zdanitelná plnění		ř.	Základ daně	Daň na výstupu
Dodání zboží nebo poskytnutí služby s místem plnění v tuzemsku	základní	1		
	snížená	2		
Pořízení zboží z jiného členského státu (§ 16; § 17 odst. 6 písm. e); § 19 odst. 3)	základní	3		
	snížená	4		
Přijetí služby s místem plnění podle § 9 odst. 1 od osoby registrované k dani v jiném členském státě	základní	5	45 594	9 575
	snížená	6		

Obr. 14 DAP – přijetí služby (vlastní zpracování)

Současně si uplatní při splnění podmínek nárok na odpočet na řádek 43. Podnikatel musí prokázat nárok na odpočet daně daňovým dokladem, který byl vystaven osobou registrovanou k dani v JČS, jako poskytovatelem služby. Pokud by neměl daňový doklad, může nárok prokázat jiným způsobem.

IV. Nárok na odpočet daně			Základ daně	V plné výši	Krácený odpočet
Z přijatých zdanitelných plnění od plátců	základní	40			
	snížená	41			
Při dovozu zboží, kdy je správcem daně celní úřad		42			
Ze zdanitelných plnění vykázanych na řádcích 3 až 13	základní	43	45 594	9 575	
	snížená	44			
Korekce odpočtů daně podle § 75 odst. 4, § 77, § 79 až § 79c		45			
Odpočet daně celkem (40 + 41 + 42 + 43 + 44 + 45)		46		9 575	
Hodnota pořízeného majetku vymezeného v § 4 odst. 4 písm. d) a e)		47			

Obr. 15 DAP – přijetí služby, nárok na odpočet (vlastní zpracování)

Podnikatel má také povinnost vykázat předepsané údaje o přijaté službě v kontrolním hlášení v části A. 2. V tomto oddílu je každý daňový doklad vykázán na samostatném řádku. Podnikatel je povinen uvést identifikaci dodavatele, a to ve formátu bez mezer včetně kódu členského státu dodavatele, dále evidenční číslo daňového dokladu, datum povinnosti přiznat daň, základ daně a daň v členění podle sazeb daně.

A. 2. - Přijatá zdanitelná plnění, u kterých je povinen přiznat daň příjemce dle § 108 odst. 1 písm. b), c) a d)*** (§ 24, § 25)						
Číslo řádku	Identifikace dodavatele (VAT ID)	Ev. číslo daňového dokladu	DPPD**	Základ daně 1	Daň 1	Z
1	2	3	4	5	6	
1	ATU43544900	20181238	30.01.2018	45 594,00	9 574,74	

Obr. 16 KH – přijetí služby (vlastní zpracování)

4.4 Pořízení zboží z jiného členského státu

Podnikatel pořídil zboží za 5 000 EUR od osoby registrované k dani v Německu. Zboží mu bylo dodáno dne 23. ledna 2018 a daňový doklad obdržel 15. ledna 2018. Německý dodavatel vystavil daňový doklad dne 8. ledna 2018.

Jedná se o pořízení zboží z JČS osobě registrované k dani v JČS, které je osvobozeno od daně s nárokem na odpočet podle § 65 ZDPH. Datum vystavení daňového dokladu předcházelo 15. dni měsíce, který následuje po pořízení zboží, a českému podnikateli tak vzniká povinnost přiznat daň ke dni 8. ledna 2018.

Český podnikatel, který je v pozici pořizovatele zboží z JČS, si ověří platnost DIČ dodavatele zboží v systému VIES.

Ověřování DIČ pro účely DPH prostřednictvím systému VIES

Ano, platné DIČ

Členský stát	DE
DIČ	DE 126784329

Obr. 17 Ověřování DIČ – pořízení zboží z JČS (Evropská komise, © 2019)

Částku uvedenou v EUR přepočte denním kurzem ČNB ke dni vzniku daňové povinnosti, tj. kurzem platným 8. ledna 2018. Platný kurz k tomuto dni je ve výši 25, 525. Pořízené zboží podléhá základní sazbě daně ve výši 21 %.

Platnost pro 08.01.2018 Pořadí: 5

země	měna	množství	kód	kurz
Austrálie	dolar	1	AUD	16,700
Brazílie	real	1	BRL	6,574
Bulharsko	lev	1	BGN	13,048
Čína	žen-min-pi	1	CNY	3,282
Dánsko	koruna	1	DKK	3,428
EMU	euro	1	EUR	25,525

Obr. 18 Kurz devizového trhu – pořízení zboží z JČS (ČNB, © 2003–2019)

Podnikateli vzniká povinnost v daňovém přiznání za měsíc leden přiznat pořízení zboží z JČS na řádku 3. Základem daně je přepočtená částka bez daně ve výši 127 625 Kč a daň na výstupu je vypočtené DPH ve výši 26 801,25 Kč.

I. Zdanitelná plnění		ř.	Základ daně	Daň na výstupu
Dodání zboží nebo poskytnutí služby s místem plnění v tuzemsku	základní	1		
	snížená	2		
Pořízení zboží z jiného členského státu (§ 16; § 17 odst. 6 písm. e); § 19 odst. 3)	základní	3	127 625	26 801
	snížená	4		

Obr. 19 DAP – pořízení zboží z JČS (vlastní zpracování)

Zároveň si v daňovém přiznání na řádku 43 uplatní nárok na odpočet, kdy základ daně je 127 625 Kč a daň v plné výši činí 26 801,25 Kč. Nárok na odpočet musí doložit daňovým dokladem, nebo prokázat jiným způsobem.

IV. Nárok na odpočet daně			Základ daně	V plné výši	Krácený odpočet
Z přijatých zdanitelných plnění od plátců	základní	40			
	snížená	41			
Při dovozu zboží, kdy je správcem daně celní úřad		42			
Ze zdanitelných plnění vykázaných na řádcích 3 až 13	základní	43	127 625	26 801	
	snížená	44			
Korekce odpočtů daně podle § 75 odst. 4, § 77, § 79 až § 79c		45			
Odpočet daně celkem (40 + 41 + 42 + 43 + 44 + 45)		46		26 801	
Hodnota pořízeného majetku vymezeného v § 4 odst. 4 písm. d) a e)		47			

Obr. 20 DAP – pořízení zboží z JČS, nárok na odpočet (vlastní zpracování)

Pořízení zboží z JČS musí podnikatel také uvést v oddílu A. 2. kontrolního hlášení. Podnikatel uvede identifikaci dodavatele, evidenční číslo daňového dokladu, datum povinnosti přiznat daň, v základu daně 1 uvede hodnotu pořizovaného zboží bez DPH a do sloupce daň 1 hodnotu vypočteného DPH.

A. 2. - Přijatá zdanitelná plnění, u kterých je povinen přiznat daň příjemce dle § 108 odst. 1 písm. b), c) a d)*** (§ 24, § 25)						
Číslo řádku	Identifikace dodavatele (VAT ID)	Ev. číslo daňového dokladu	DPPD**	Základ daně 1	Daň 1	Z:
1	2	3	4	5	6	
1	DE126784329	2018/189	08.01.2018	127 625,00	26 801,25	

Obr. 21 KH – pořízení zboží z JČS (vlastní zpracování)

4.5 Dovoz zboží

Podnikatel dovezl zboží z USA do České republiky za 450 USD. Zboží bylo v České republice propuštěno do celního režimu volný oběh dne 22. ledna 2018. Celní sazba byla ve výši 10 %.

Podle § 20 ZDPH se jedná o dovoz zboží ze třetí země. Podnikateli vzniká daňová povinnost dnem propuštění zboží do celního režimu volný oběh a podnikatel jako plátců je povinen daň uvést do daňového přiznání za období, ve kterém bylo zboží propuštěno do tohoto režimu.

Podnikatel pro přepočítání částky v USD použije celní kurz, který lze zjistit na internetových stránkách Celní správy ČR. Tento kurz je vždy stanoven na dobu jednoho kalendářního měsíce. Podnikatel tedy použije kurz platný pro měsíc leden 2018 ve výši 21,677.

KURZY BĚŽNÝCH MĚN PLATNÉ NA LEDEN 2018

Kód měny	Počet	Kurz	Platnost od	Platnost do
USD	1	21,677	01.01.2018	31.01.2018

Obr. 22 Celní kurz – dovoz zboží (Celní správa ČR, © 2019)

Celní hodnota zboží se po přepočtu na českou měnu rovná částce 9 754,65 Kč a clo ve výši 10 % z této částky činí 975,465 Kč. Podle § 38 ZDPH je základem daně při dovozu součet celní hodnoty zboží a cla. Základ daně se tak rovná částce 10 730,115 Kč a DPH při uplatnění základní sazby daně 21 % činí 2 253,324 Kč.

Podnikatel tedy uvede základ daně a daň v daňovém přiznání za leden na řádek 7.

I. Zdanitelná plnění		ř.	Základ daně	Daň na výstupu
Dodání zboží nebo poskytnutí služby s místem plnění v tuzemsku	základní	1		
	snížená	2		
Pořízení zboží z jiného členského státu (§ 16; § 17 odst. 6 písm. e); § 19 odst. 3)	základní	3		
	snížená	4		
Přijetí služby s místem plnění podle § 9 odst. 1 od osoby registrované k dani v jiném členském státě	základní	5		
	snížená	6		
Dovoz zboží (§ 23)	základní	7	10 730	2 253
	snížená	8		

Obr. 23 DAP – dovoz zboží (vlastní zpracování)

Zároveň uvede na řádek 43 nárok na odpočet této daně.

IV. Nárok na odpočet daně			Základ daně	V plné výši	Krácený odpočet
Z přijatých zdanitelných plnění od plátců	základní	40			
	snížená	41			
Při dovozu zboží, kdy je správcem daně celní úřad		42			
Ze zdanitelných plnění vykázaných na řádcích 3 až 13	základní	43	10 730	2 253	
	snížená	44			
Korekce odpočtů daně podle § 75 odst. 4, § 77, § 79 až § 79c		45			
Odpočet daně celkem (40 + 41 + 42 + 43 + 44 + 45)		46		2 253	
Hodnota pořízeného majetku vymezeného v § 4 odst. 4 písm. d) a e)		47			

Obr. 24 DAP – dovoz zboží, nárok na odpočet (vlastní zpracování)

Dovoz zboží se v tomto případě nevykazuje v souhrnném hlášení ani v kontrolním hlášení.

4.6 Vývoz zboží

Podnikatel vyvezl zboží do Ruska v hodnotě 12 000 EUR. Výstup zboží z území Evropské unie byl celním úřadem potvrzen dne 16. ledna 2018. Platbu za zboží obdržel český podnikatel dne 23. ledna 2018.

Rusko není součástí Evropské unie, jedná se tak o vývoz zboží, který je podle § 66 ZDPH osvobozen od daně s nárokem na odpočet. Daňovým dokladem je faktura obsahující náležitosti uvedené v § 29 ZDPH.

Pro přepočítání cizí měny na české koruny musí podnikatel, na rozdíl od dovozu zboží, použít kurz devizového trhu ČNB platný ke dni, kdy zboží opustilo území Evropské unie, tj. k 16. lednu 2018. V tento den byl kurz ve výši 25,515.

Platnost pro 16.01.2018 Pořadí: 11

země	měna	množství	kód	kurz
Austrálie	dolar	1	AUD	16,589
Brazílie	real	1	BRL	6,493
Bulharsko	lev	1	BGN	13,044
Čína	žen-min-pi	1	CNY	3,241
Dánsko	koruna	1	DKK	3,425
EMU	euro	1	EUR	25,515

Obr. 25 Kurz devizového trhu – vývoz zboží (ČNB, © 2003–2019)

Vzhledem k tomu, že zboží vystoupilo z území Evropské unie dne 16. ledna 2018, podnikatel vykáže v daňovém přiznání za leden částku 306 180 Kč na řádek 22.

II. Ostatní plnění a plnění s místem plnění mimo tuzemsko s nárokem na odpočet daně	Hodnota
Dodání zboží do jiného členského státu (§ 64)	20
Poskytnutí služeb s místem plnění v jiném členském státě vymezených v § 102 odst. 1 písm. d) a odst. 2	21
Vývoz zboží (§ 66)	22 306 180
Dodání nového dopravního prostředku osobě neregistrované k dani v jiném členském státě (§ 19 odst. 4)	23
Zasílání zboží do jiného členského státu (§ 8)	24
Režim přenesení daňové povinnosti (§ 92a) – dodavatel zboží nebo poskytovatel služeb	25
Ostatní uskutečněná plnění s nárokem na odpočet daně (např. § 24a, § 67, § 68, § 69, § 70, § 89, § 90, § 92)	26

Obr. 26 DAP – vývoz zboží (vlastní zpracování)

Stejně jako dovoz zboží se vývoz zboží nevykazuje v souhrnném hlášení ani v kontrolním hlášení.

5 NÁVRH NA ZAMEZENÍ CHYB

Obchodování se zeměmi Evropské unie a třetími zeměmi představuje nejen řadu příležitostí, ale přináší i mnohá rizika. Podnikatel musí mít povědomí nejen o vývoji legislativy a pravidlech v České republice, ale také v dalších zemích s nimiž obchoduje.

Vzhledem ke složitosti problematiky daně z přidané hodnoty existuje velké množství oblastí, kde mohou vzniknout nejrůznější problémy. V rámci své bakalářské práce jsem se zaměřila na některé z nich.

5.1 Návrh na zamezení chyb při vyplňování daňového přiznání

K vyvarování chyb je nutné sledovat změny, které v důsledku novelizací zákona nastávají. Chybám lze předejít díky neustálému vzdělávání zaměstnanců samostudiem a prostřednictvím pravidelného školení dané problematiky.

S účinností od 1. dubna 2019 došlo ke změnám v zákoně o DPH. Pracovníci tak mohou využít školení zaměřené právě na tuto oblast. Ceny za šestihodinové školení k novele zákona o DPH 2019 se obvykle pohybují od 1 800 Kč do 1 900 Kč za účastníka. Tyto ceny se mohou lišit také velikostí měst, ve kterých se konají. V Praze obyčejně bývají tyto kurzy finančně náročnější, školení zde stojí od 2 200 Kč do 3 700 Kč za účastníka. V ceně školení bývá zahrnuta také káva a oběd. Posлуhač obvykle obdrží i podrobný písemný materiál. V rámci těchto školení bývá prostor na dotazy a konzultace. Díky rozboru novelizovaných ustanovení zákona o DPH ve vzájemných souvislostech se pracovník může později vyvarovat chybám z neznalosti. Podnikateli se vyplatí do školení investovat. Vzniká tak větší pravděpodobnost, že pracovníci, kteří pracují s daňovými doklady je po absolvování školení budou mít v pořádku. Mimo jiné správně zpracují a podají kontrolní hlášení a podnikateli nebudou hrozit zbytečné sankce. Šestihodinové školení v problematice DPH při obchodování v rámci EU a s třetími zeměmi vyjde průměrně na 2 000 Kč za účastníka.

Pokud má firma dobře vyškoleného zaměstnance, který se v této oblasti orientuje, může se obejít bez rad daňových poradců. Jiná situace nastává u komplikované obchodní transakce, se kterou si neví rady. V tomto případě je vhodné využít externí firmu, která se zabývá daňovým poradenstvím a konkrétní případ s ní prokonzultovat. V ZDPH jsou stanoveny různé specifické postupy pro určité vyjmenované případy a při nedostatečných znalostech tohoto zákona se pak velmi snadno chybuje.

Pokud podnikatel uskutečňuje obchod s novým obchodním partnerem z jiného členského státu, měl by si vyžádat jeho DIČ a ověřit si jeho platnost v již zmiňovaném elektronickém systému VIES. Je však důležité tuto kontrolu provádět i u dlouhodobých obchodních partnerů. Může nastat situace, že i stálý a spolehlivý obchodní partner registrovaný jako plátce DPH se dostane do problémů. Podnikatel s ním uskuteční obchod, ovšem jeho DIČ už bude neplatné. Pokud bude podnikatel provádět kontrolu DIČ při každém uskutečněném plnění nebo alespoň v pravidelných intervalech, např. jednou měsíčně, může tak předejít tomuto problému.

Podnikatel může chybovat také u povinnosti vzniku přiznat a odvést daň. Pokud je daň odvedena pozdě, hrozí podnikateli úrok z prodlení a penále. Je tedy vhodné se v datu povinnosti přiznání daně vyznat a zamezit tak chybnému uvedení do daňového přiznání. Ke správnému vyhodnocení vzniku povinnosti přiznat daň se váže také správné přepočtení cizí měny kurzem platným ke dni vzniku povinnosti přiznat daň.

Bezchybnost přiznání k dani z přidané hodnoty závisí také na tom, zda jsou správně uvedené všechny potřebné údaje na vystavených daňových dokladech zadaných v účetnictví. Neméně důležité je pak posouzení správnosti přijatých faktur. Při obchodování s Evropskou unií a třetími zeměmi se může jednat o neuvedení odkazu na příslušné ustanovení ZDPH nebo jiný údaj uvádějící, že plnění je osvobozeno od daně.

Aby nedocházelo k chybám kvůli daňovým dokladům, může jiná osoba, která daňové doklady neúčtovala, provádět jejich kontrolu. Tato osoba dokáže spíše odhalit případné chyby a překlepy, kterých si první osoba při účtování nemusela všimnout.

Interaktivní formuláře pro přiznání k dani z přidané hodnoty jsou dobrým pomocníkem při stanovování daňové povinnosti. Současně ale mohou mít negativní důsledek, pokud pracovník, který daňové přiznání zpracovává, bude spoléhat pouze na formulář. Problematika by neměla být podceňována a osoba, která přiznání zpracovává by měla vědět, co do kterého řádku napsat a rozumět automatickým výpočtům ve formuláři. Ke snížení rizika chyby je vhodné provádět navíc početní kontrolu údajů, které byly automaticky vypočteny interaktivním formulářem.

Z uvedených návrhů vyplývají následující doporučení, která mohou zamezit chybám při zpracování přiznání k dani z přidané hodnoty:

- sledování změn, které v důsledku novelizací zákona nastávají,
- vzdělávání zaměstnanců samostudiem a prostřednictvím pravidelného školení,
- v případě pochybností využití externí firmy, která se zabývá daňovým poradenstvím a prokonzultování konkrétního případu,
- kontrola platnosti DIČ v systému VIES,
- správné určení povinnosti vzniku přiznat a odvést daň,
- zkontrolování náležitostí daňových dokladů před finálním zpracováním daňového přiznání,
- zkontrolování výpočtů, které byly provedeny interaktivním formulář.

5.2 Dodržování termínu pro podání daňového přiznání

Aby se podnikatel vyvaroval sankcím za pozdní podání daňového přiznání, musí dodržovat lhůtu pro podání. Podnikatel jako plátce DPH má povinnost podat řádné daňové přiznání do 25 dnů po skončení zdaňovacího období.

Může však nastat situace, že daňové přiznání je podáno v termínu, ale podnikatel zjistí, že v něm udělal chybu. V takovém případě je povinen ji napravit podáním dodatečného nebo opravného daňového přiznání.

Pokud podnikatel zjistí, že udělal chybu již v podaném řádném daňovém přiznání ještě před vypršením termínu pro podání řádného přiznání, vyplní opravné přiznání k DPH. Opravné daňové přiznání podá se všemi údaji stejně jako řádné daňové přiznání, kromě chyb, kterých se dopustil v již v podaném přiznání. K původně podanému přiznání se nepřihlíží.

Pokud podnikatel podal řádné daňové přiznání a přijde na chybu po lhůtě pro podání řádného přiznání, je povinen podat dodatečné přiznání k DPH. V tomto dodatečném daňovém přiznání musí uvést i důvody k podání dodatečného daňového přiznání.

ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce bylo, na základě analýzy změn v oblasti DPH a popsáním povinností podnikatele jako plátce DPH při obchodování, zpracovat návrhy na zamezení vzniku chyb.

Oblast daně z přidané hodnoty je poměrně rozsáhlá a složitá a pro její pochopení bylo nezbytné nastudovat a osvojit si některé pojmy, se kterými zákon o DPH pracuje.

Teoretická část práce byla zaměřena na vysvětlení základních pojmů týkajících se daně z přidané hodnoty. Krátce byla věnována také daňovým dokladům a jejich základním náležitostem. Zejména se však zabývala možnostmi obchodování v rámci Evropské unie a třetích zemí.

V praktické části práce byl nejprve analyzován vývoj sazeb DPH v České republice od jejího zavedení v roce 1993 a současně byl popsán současný stav sazeb DPH v zemích Evropské unie. Na základě tohoto rozboru vyplynulo, že základní sazba daně v České republice se řadí k průměrným. Naopak obě snížené sazby daně patří v rámci Evropské unie k těm vyšším. První snížená sazba daně je v rámci Evropské unie dokonce druhá nejvyšší.

Daň z přidané hodnoty je jedním z nejdůležitějších příjmů do státního rozpočtu. Analýzou vývoje těchto příjmů za posledních pět let v České republice bylo zjištěno, že příjmy státu z této daně v posledních letech trvale rostou, a to zejména díky rostoucí ekonomice.

Podstatnou část práce tvořilo popsání jednotlivých případů obchodování včetně uvedení povinností plynoucích z uskutečnění těchto obchodních transakcí. Při obchodování s jinými členskými státy byly aplikovány povinnosti plátce DPH na příkladech dodání zboží, pořízení zboží a přijetí služby. V případě obchodování se třetími zeměmi se jednalo o případy dovozu a vývozu zboží. Uvedené obchodní transakce byly následně zaneseny do daňového priznání, souhrnného hlášení a kontrolního hlášení.

U daně z přidané hodnoty je velmi důležité dbát na její správnou a přesnou aplikaci, protože i malé nedostatky mohou časem narůst do větších problémů. V této problematice je nezbytné také průběžné vzdělávání. Je tedy žádoucí, aby o dani z přidané hodnoty ve vztahu k Evropské unii a třetím zemím, měli lidé dostatek informací, a nedocházelo tak ke zbytečným chybám.

Na základě teoretických znalostí a aplikováním povinností na příkladech byly vyhodnoceny problémy, které mohou nastat a byly doporučeny návrhy, jak jim předejít.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

AMBROŽ, Jan, 2009. *Daň z přidané hodnoty v příkladech*. Praha: Koršach, 251 s. ISBN 978-80-86296-21-0.

BENDA, Václav a Milan TOMÍČEK, 2017. *DPH u intrakomunitárních dodávek a dovozu a vývozu zboží: praktické postupy uplatňování daně s využitím příkladů*. Vydání sedmé aktualizované. Praha: Ivana Hexnerová - BOVA POLYGON, 406 s. ISBN 978-80-7273-179-4.

CELNÍ SPRÁVA ČESKÉ REPUBLIKY, © 2019. *Kurzovní lístek* [online]. [cit. 2019-03-20]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/aplikace/Stranky/kurzy.aspx>

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA, © 2003–2019. *Kurzy devizového trhu* [online]. [cit. 2019-03-15]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/financni-trhy/devizovy-trh/kurzy-devizoveho-trhu/kurzy-devizoveho-trhu/>

DUŠEK, Jiří, 2018. *DPH 2018: zákon s přehledy*. Patnácté vydání. Praha: Grada, 256 s. ISBN 978-80-271-0865-7.

EVROPSKÁ KOMISE, © 2019. *Ověřování DIC pro účely DPH prostřednictvím systému VIES* [online]. [cit. 2019-03-29]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/taxation_customs/vies/

EVROPSKÁ KOMISE, © 2018. *VAT rates applied in the Member States of the European Union*. [online]. [cit. 2019-01-30]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/resources/documents/taxation/vat/how_vat_works/rates/vat_rates_en.pdf

FINANČNÍ SPRÁVA ČR, © 2017. *Ověřování DIC*. [online]. [cit. 2019-02-25]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/mezinarodni-spoluprace/mezinarodni-spoluprace-a-dph/dph-v-eu/overovani-dic-vat-id>

FITŘÍKOVÁ, Dagmar, 2007. *Uplatňování DPH: v EU a třetích zemích*. Vyd. 1. Brno: Computer Press, 137 s. ISBN 978-802-5115-411.

GALOČÍK, Svatopluk a František LOUŠA, 2017. *DPH a účtování: přeprava, dovoz, vývoz, služby*. 7., aktualizované vydání. Praha: Grada, 168 s. ISBN 978-80-247-5838-1.

GALOČÍK, Svatopluk a Oto PAIKERT, 2018. *DPH 2018: výklad s příklady*. Čtrnácté vydání. Praha: Grada, 432 s. ISBN 978-80-721-0799-5.

GOLA, Petr, © 2017. *Zvyšování nepřímých daní je v EU trendem. Jak se vyvíjí sazby DPH v roce 2017?* Finance.cz. [online]. [cit. 2019-02-04]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/489543-dph-eu-2017/>

HALABRINOVÁ, Dagmar, 2014. *Praktický průvodce fakturací, aneb, Jak správně vystavovat faktury a další doklady*. 1. vyd. Brno: Aprofitail, 229 s. ISBN 978-80-905622-0-2.

HOLUBOVÁ, Olga, 2016. *Osvobození od DPH: vybrané oblasti včetně § 56 zákona o DPH*. 2., rozšířené a aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 143 s. ISBN 978-80-7552-082-1.

JURČÍK, Radek, 2015. *Daňové systémy v České republice a v mezinárodním srovnání se zaměřením na aktuální trendy*. Ostrava: Key Publishing, 137 s. ISBN 978-80-7418-176-4.

KUBÁTOVÁ, Květa, 2018. *Daňová teorie a politika*. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 269 s. ISBN 978-80-7598-165-3.

KUNEŠ, Zdeněk, 2017. *DPH v tuzemsku: zaměřeno na nemovité věci a výstavbu: v praktických příkladech*. Olomouc: ANAG, 295 s. ISBN 978-80-7554-096-6.

KUNEŠ, Zdeněk a Zdeněk VONDRÁK, 2018. *Abeceda DPH 2018*. 5. aktualizované vydání. Olomouc: Anag, 384 s. ISBN 978-80-7554-134-5.

LEDVINKOVÁ, Jana, 2006. *DPH a daňové doklady v praxi: daňové doklady v daňových a účetních souvislostech, základní charakteristika daňových dokladů a účetních dokladů, daňové doklady a uvedení do správného zdaňovacího období v daňovém přiznání, zásady přeúčtování služeb a vyjmenovaného zboží, praktické příklady a vzory*. Praha: VOX, 144 s. ISBN 80-86324-58-3.

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR, © 2015. *Kontrolní hlášení DPH*. [online]. [cit. 2019-02-05]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/dane/kontrolni-hlaseni-dph>

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR, © 2019. *Státní rozpočet v kostce - 2019*. [online]. [cit. 2019-04-01]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/o-ministerstvu/vzdelavani/rozpocet-v-kostce/statni-rozpocet-v-kostce-2019-34784>

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR: MONITOR, © 2019. *Přehled státního rozpočtu*. [online]. [cit. 2019-02-23]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/2018/statni-rozpocet/#prehled>

SCHENK, Alan, Victor THURONYI a Wei CUI, 2015. *Value added tax: a comparative approach*. Second edition. New York, NY: Cambridge University Press, 570 s. ISBN 9781107617629.

ŠIROKÝ, Jan, 2013. *Daně v Evropské unii: daňové systémy všech 28 členských států EU, legislativní základy daňové harmonizace včetně judikátů SD, odraz ekonomické krize v daňové politice EU, zdanění finančního sektoru*. 6. aktualiz. a přeprac. vyd. včetně CD. Praha: Linde Praha, 386 s. ISBN 978-80-7201-925-0.

VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ, 2018 *Daňový systém ČR*. 14. aktualizované vydání. V Praze: 1. VOX, 404 s. ISBN isbn978-80-87480-63-2.

VINTRLÍK, Jakub, © 2019. *Stát v roce 2018 hospodařil s přebytkem 2,9 miliardy korun*. [online]. Ministerstvo financí ČR. [cit. 2019-02-02]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2019/pokladni-plneni-sr-33898>

VOLKOVÁ, Jana a Veronika TOMANOVÁ, 2016. *Kontrolní hlášení 2016: výklad s příklady: praktický průvodce novým hlášením*. Praha: VOX, 80 s. ISBN 978-80-87480-42-7.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

cca	Přibližně
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
DAP	Daňové přiznání
DIČ	Daňové identifikační číslo
DPH	Daň z přidané hodnoty
EET	Elektronická evidence tržeb
EU	Evropská unie
EUR	Euro
JČS	Jiný členský stát
Kč	Koruna česká
KH	Kontrolní hlášení
mld.	Miliarda
např.	Například
popř.	Popřípadě
SH	Souhrnné hlášení
tj.	To je
tzv.	Takzvaný
USA	Spojené státy americké
USD	Americký dolar
VIIES	VAT Information Exchange System
ZDPH	Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1 Druhy plnění z hlediska daně z přidané hodnoty (vlastní zpracování podle Vančurové a Láchové, 2018, s. 303)	13
Obr. 2 Místo plnění při poskytování služeb – některé výjimky (vlastní zpracování podle Vančurové a Láchové, 2018, s. 342)	25
Obr. 3 Schéma třístranného obchodu (Kuneš a Vondrák, 2018, s. 209).....	27
Obr. 4 Vývoj sazeb DPH od roku 1993 (vlastní zpracování)	36
Obr. 5 Vývoj příjmů z DPH do státního rozpočtu ČR v letech 2014–2018 (vlastní zpracování)	37
Obr. 6 Podíl DPH na celkových příjmech státního rozpočtu ČR v letech 2014–2018 (vlastní zpracování)	38
Obr. 7 Ověřování DIČ (Evropská komise, © 2019)	42
Obr. 8 Ověřování DIČ – dodání zboží do JČS (Evropská komise, © 2019)	43
Obr. 9 Kurz devizového trhu – dodání zboží do JČS (ČNB, © 2003–2019)	43
Obr. 10 DAP – dodání zboží do JČS (vlastní zpracování)	43
Obr. 11 SH – dodání zboží do JČS (vlastní zpracování)	44
Obr. 12 Ověřování DIČ – poskytnutí služby (Evropská komise, © 2019).....	44
Obr. 13 Kurz devizového trhu – přijetí služby (ČNB, © 2003–2019).....	45
Obr. 14 DAP – přijetí služby (vlastní zpracování)	45
Obr. 15 DAP – přijetí služby, nárok na odpočet (vlastní zpracování).....	46
Obr. 16 KH – přijetí služby (vlastní zpracování).....	46
Obr. 17 Ověřování DIČ – pořízení zboží z JČS (Evropská komise, © 2019)	47
Obr. 18 Kurz devizového trhu – pořízení zboží z JČS (ČNB, © 2003–2019).....	47
Obr. 19 DAP – pořízení zboží z JČS (vlastní zpracování)	47
Obr. 20 DAP – pořízení zboží z JČS, nárok na odpočet (vlastní zpracování).....	48
Obr. 21 KH – pořízení zboží z JČS (vlastní zpracování).....	48
Obr. 22 Celní kurz – dovoz zboží (Celní správa ČR, © 2019).....	49
Obr. 23 DAP – dovoz zboží (vlastní zpracování)	49
Obr. 24 DAP – dovoz zboží, nárok na odpočet (vlastní zpracování)	49
Obr. 25 Kurz devizového trhu – vývoz zboží (ČNB, © 2003–2019)	50
Obr. 26 DAP – vývoz zboží (vlastní zpracování)	50

SEZNAM TABULEK

Tab. 1 Vývoj sazeb DPH v ČR (vlastní zpracování podle dat Evropské komise, © 2018).....	35
Tab. 2 Plnění příjmů státního rozpočtu v mld. Kč (vlastní zpracování podle dat Ministerstva financí ČR, © 2019)	37
Tab. 3 Podíl DPH na celkových příjmech státního rozpočtu (vlastní zpracování)	38
Tab. 4 Sazby DPH v členských zemích EU k 1. lednu 2019 (vlastní zpracování)	40

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA P I: Daňové přiznání k DPH – leden 2018

PŘÍLOHA P II: Souhrnné hlášení – leden 2018

PŘÍLOHA P III: Kontrolní hlášení – leden 2018

PŘÍLOHA P I: DAŇOVÉ PŘIZNÁNÍ K DPH – LEDEN 2018

C. ODDÍL – daň z přidané hodnoty

I. Zdanitelná plnění		ř.	Základ daně	Daň na výstupu	
Dodání zboží nebo poskytnutí služby s místem plnění v tuzemsku	základní	1			
	snižená	2			
Pořízení zboží z jiného členského státu (§ 16; § 17 odst. 6 písm. e); § 19 odst. 3/ § 19 odst. 6)	základní	3	127 625	26 801	
	snižená	4			
Přijetí služby s místem plnění podle § 9 odst. 1 od osoby registrované k dani v jiném členském státě	základní	5	45 594	9 575	
	snižená	6			
Dovoz zboží (§ 23)	základní	7	10 730	2 253	
	snižená	8			
Pořízení nového dopravního prostředku (§ 19 odst. 4/ § 19 odst. 6)		9			
Režim přenesení daňové povinnosti (§ 92a) – odběratel zboží nebo příjemce služeb	základní	10			
	snižená	11			
Ostatní zdanitelná plnění, u kterých je povinnost přiznat daň při jejich přijetí (§ 108)	základní	12			
	snižená	13			
II. Ostatní plnění a plnění s místem plnění mimo tuzemsko s nárokem na odpočet daně				Hodnota	
Dodání zboží do jiného členského státu (§ 64)			20	183 924	
Poskytnutí služeb s místem plnění v jiném členském státě vymezených v § 102 odst. 1 písm. d) a odst. 2			21		
Vývoz zboží (§ 66)			22	306 180	
Dodání nového dopravního prostředku osobě neregistrované k dani v jiném členském státě (§ 19 odst. 4)			23		
Zasílání zboží do jiného členského státu (§ 8)			24		
Režim přenesení daňové povinnosti (§ 92a) – dodavatel zboží nebo poskytovatel služeb			25		
Ostatní uskutečněná plnění s nárokem na odpočet daně (např. § 24a, § 67, § 68, § 69, § 70, § 89, § 90, § 92)			26		
III. Doplnující údaje					
Zjednodušený postup při dodání zboží formou třistranného obchodu (§ 17) prostřední osobou			Pořízení zboží	30	
			Dodání zboží	31	
Dovoz zboží osvobozený podle § 71g				32	
Oprava daně v případě nedobyté pohledávky (§ 46 a násl., resp. § 74a)			Věřitel	33	
			Dlužník	34	
IV. Nárok na odpočet daně			Základ daně	V jiné výši	Krácený odpočet
Z přijatých zdanitelných plnění od plátců	základní	40			
	snižená	41			
Při dovozu zboží, kdy je správcem daně celní úřad		42			
Ze zdanitelných plnění vykázaných na řádcích 3 až 13	základní	43	183 949	38 629	
	snižená	44			
Korekce odpočtů daně podle § 75, § 77, § 79 až § 79d		45			
Odpočet daně celkem (40 + 41 + 42 + 43 + 44 + 45)		46		38 629	
Hodnota pořízeného majetku vymezeného v § 4 odst. 4 písm. d) a e)		47			
V. Krácení nároku na odpočet daně					
Plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně		50			
Hodnota plnění nezapočítávaných do výpočtu koeficientu (§ 76 odst. 4)	s nárokem na odpočet		Bez nároku na odpočet		
	51				
Část odpočtu daně v krácené výši		52	Koeficient (%)	Odpočet	
Vypořádání odpočtu daně (§ 76 odst. 7 až 10)		53	Vypořádací koeficient (%)	Změna odpočtu	
VI. Výpočet daně					
Úprava odpočtu daně (§ 78 a násl.)			60		
Vrácení daně (§ 84)			61		
Daň na výstupu (součet 1 až 13 – 61 + daň podle § 108 jinde neuvedená)			62	38 629	
Odpočet daně (46 v jiné výši + 52 Odpočet + 53 Změna odpočtu + 60)			63	38 629	
Vlastní daň (62 – 63)			64	0	
Nadměrný odpočet (63 – 62)			65	0	
Rozdíl oproti poslední známé dani při podání dodatečného daňového přiznání (62 – 63)			66	0	

PŘÍLOHA P II: SOUHRNNÉ HLÁŠENÍ – LEDEN 2018

B. ODDÍL

Číslo řádku	Kód země	DIČ pořizovatele zboží	Kód plnění	Počet plnění	Celková hodnota plnění v Kč
1	SK	2020343534	0	1	183 924
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
Kontrolní součet řádků 1–20:					183 924

